

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyně JUDr. Martiny Kůchlerové, Ph.D. a Mgr. Heleny Konečné ve věci

žalobce a):

bytem

a

žalobkyně b):

bytem

oba zastoupeni advokátkou Mgr. Petrou Raškovou
sídlem Breitfeldova 704/1, 186 00 Praha 8

proti

žalovanému:

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

za účasti:

Ředitelství silnic a dálnic ČR

sídlem Na Pankráci 546/56, 145 05 Praha 4

zastoupeného advokátem JUDr. Ing. Milošem Olíkem, Ph.D., LL.M

sídlem Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 10. května 2021, č. j. KUKHK-18688/MJ/2020-32,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 10. května 2021, č. j. KUKHK-18688/MJ/2020-32, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku ve výši 14 228 Kč, a to do 10 dnů ode dne právní moci rozsudku, k rukám zástupkyně žalobců.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobcům bylo žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 5. 2021, č. j. KUKHK-18688/MJ/2020-32 (dále jen „Mezitímní rozhodnutí“), výrokem I. odňato vlastnické právo k částem pozemků doposud zapsaných na LV č. [REDACTED], pro kat. území [REDACTED] obec [REDACTED] okres [REDACTED], u Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště [REDACTED] a to: nově označeného p. č. [REDACTED], odděleného geometrickým plánem č. [REDACTED] z pozemku p. č. [REDACTED] a potvrzeného dne 30. 1. 2018 Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm [REDACTED] pod č. j. [REDACTED], nově označeného p. č. [REDACTED], odděleného geometrickým plánem č. [REDACTED] z pozemku p. č. [REDACTED] a potvrzeného dne 30. 1. 2018 Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm [REDACTED] pod č. j. [REDACTED], nově označeného p. č. [REDACTED], odděleného geometrickým plánem č. [REDACTED] z pozemku p. č. [REDACTED] a potvrzeného dne 30. 1. 2018 Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm [REDACTED] pod č. j. [REDACTED], nově označeného p. č. [REDACTED] odděleného geometrickým plánem č. [REDACTED] z pozemku p. č. [REDACTED] a potvrzeného dne 14. 11. 2018 Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm [REDACTED] pod č. j. [REDACTED], to vše s tím, že vlastnické právo přechází na Českou republiku, s příslušností hospodařit s majetkem státu pro osobu zúčastněnou na řízení - Ředitelství silnic a dálnic České republiky (dále jen „ŘSD ČR“ nebo „osoba zúčastněná na řízení“ či „vyvlastnitel“).
2. Výrokem II. vyvlastňovací úřad (žalovaný) dále omezil vlastnické právo žalobců formou zřízení věcného břemene (služebnosti) realizací a umístěním přeložky VTL plynovodu na pozemcích p. č. [REDACTED], v témže kat. území a shodně zapsaných jako pozemky vyvlastněné, s tím, že vyvlastnitelem služebnosti je společnost GasNet, s.r.o. a následně stanovil lhůtu 4 let, v níž má být stavba, pro niž bylo vyvlastnění provedeno, realizována.
3. Všechny pozemky, kterých se napadené Mezitímní rozhodnutí týká, jsou nadále v rozsudku označovány jako „Předmětné pozemky“.
4. Žalobci se žalobou domáhají přezkoumání a zrušení uvedeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

II. Obsah žaloby

5. Žaloba žalobců stojí na celkem 7 žalobních bodech.
6. V prvním žalobním bodě žalobci namítají, že Mezitímní rozhodnutí je v rozporu s mezinárodní smlouvou, již je Česká republika vázána, konkrétně čl. 6 odst. 1 věta první mezinárodní Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“), s právem Evropské Unie a s Ústavou České republiky. Žalobci uvedené tvrzení namítali už v rámci námitek vznesených v průběhu vyvlastňovacího řízení, žalovaný se však s tímto tvrzením nikterak nevypořádal.
7. Předmětný žalobní bod následně žalobci rozvádějí v tom smyslu, že argumentují aplikační předností Úmluvy (s ohledem na čl. 10 Ústavy) s tím, že aplikovatelnost mezinárodních smluv zahrnuje též povinnost českých soudů a jiných orgánů veřejné moci přihlížet k interpretaci

těchto smluv příslušnými mezinárodními tribunály jako orgány povolanými autoritativně se vyslovovat k interpretaci mezinárodních smluv.

8. Právě podle čl. 10 Ústavy soudce či úředník správního orgánu musí, a to opět bez jakýchkoli derogačních účinků vůči zákonu či jeho jednotlivému ustanovení, přiznat aplikační přednost mezinárodní smlouvě, která je součástí právního řádu, před zákonem. V případech konfliktu zákonného ustanovení s mezinárodní smlouvou takto soud či správní orgán rozhoduje bez dalšího nutného procesního postupu, tj. bez přerušení řízení a předložení věci k posouzení Ústavnímu soudu.
9. Ve smyslu výše citovaných ustanovení mezinárodního práva i Ústavy je institut vydání mezitímního rozhodnutí, na základě něhož by mohlo dojít nejprve k samotnému odnětí vlastnického práva a teprve po právní moci rozhodnutí by dále bylo rozhodováno o náhradě za vyvlastnění, ve vyvlastňovacím řízení neaplikovatelný. Tento institut totiž ignoruje právní úpravu vyplývající z mezinárodní Úmluvy o lidských právech, jež je součástí českého právního řádu (jakož i právního řádu EU, která k této mezinárodní Úmluvě přistoupila). Dodatkový protokol č. 1 mezinárodní Úmluvy, stejně jako čl. 11 odst. 4 Listiny totiž „stanoví něco jiného“, než ustanovení § 4a zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „liniový zákon“), tedy princip, že vyvlastnění je možné jen za náhradu; v konkrétní věci vyvlastnění pro liniovou stavbu za plnou (tržní) náhradu. Oproti tomu ustanovení § 4a liniového zákona neústavně umožňuje, aby správní orgán rozhodl pouze o vyvlastnění, aniž tuto náhradu stanoví, dokonce bez možnosti odvolání proti tomuto rozhodnutí. V dalších odstavcích § 4a sice ukládá vyvlastniteli, aby po vyvlastnění vyvlastněnému poskytl „zálohu na náhradu“, avšak tato „záloha“ má být v minimální výši (vypočtená v ceně zemědělských pozemků dle znaleckého posudku vyvlastnitelce) splatná pouze tehdy, nepodá-li vyvlastněný žalobu ke správnímu soudu či kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Z uvedeného plyne, že v případě, kdy se vyvlastňovaný brání vyvlastnění u příslušného soudu, což je Úmluvou i Ústavou zaručené právo, nedostane ničeho, popřípadě jakékoli plnění, které by se mu z titulu zálohy na vyvlastnění dostalo, by se podáním správní žaloby či kasační stížnosti stalo bezdůvodným obohacením.
10. Před Ústavním soudem je nadto nyní projednáván pod sp. zn. Pl. ÚS 39/18 návrh skupiny 18 senátorů na zrušení ustanovení § 4a liniového zákona, tj. ustanovení podle kterého bylo vydáno nyní žalobou napadené Mezitímní rozhodnutí žalovaného.
11. **Druhým žalobním bodem žalobci napadají rozpor závěrů rozhodnutí s právní úpravou mezitímního rozhodnutí v dikci § 4a odst. 1 liniového zákona.**
12. Žalobci tvrdí, že správní orgán rozhodl i v rozporu se samotnou úpravou § 4a liniového zákona. Jak plyne ze znění tohoto ustanovení, pro vydání takového rozhodnutí musí být splněny „podmínky pro vyvlastnění s výjimkou určení výše náhrady za vyvlastnění“. V dané věci však tyto podmínky naplněny nebyly, neboť nebyl vyřešen rozsah vyvlastnění, s vyvlastňovanými nebylo řádně jednáno o dobrovolném vyvlastnění a nebyly naplněny podmínky zahájení řízení o nuceném vyvlastnění.
13. Ohledně nevyřešeného rozsahu vyvlastnění správní orgán pochybil, pokud pominul, že vyvlastňovaní v řízení řádně uplatnili nárok na rozšíření vyvlastnění na celé pozemky p. č. ■■■■■, ■■■■■, a rozhodl i v rozporu s (pro něj závazným) právním názorem odvolacího správního orgánu, tj. v rozporu s rozhodnutím MD ČR ze dne 8. 3. 2021, č. j. Typ ■■■■■, ■■■■■ dle něhož žalovaní uplatnili nárok na vyvlastnění celého pozemku p. č. ■■■■■ řádným návrhem.
14. V rozporu s uvedeným názorem odvolacího správního orgánu tak správní orgán nerozhodl o celém uplatněném nároku vyvlastňovaných na rozšíření vyvlastnění, neboť současně s návrhem na rozšíření vyvlastnění na celý pozemek p. č. ■■■■■ byl uplatněn i nárok na rozšíření

vyvlastnění na celý pozemek p. č. ■■■, a napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl pouze o cca 2/3 pozemku p. č. ■■■ a cca o 1/2 pozemku p. č. ■■■. Zbýlý předmět řízení vymezený návrhem na rozšíření vyvlastnění o další cca 1/3 pozemku p. č. ■■■ a cca 1/2 pozemku p. č. ■■■ zůstal rozhodnutím nevypořádán. Je tak zřejmé, že ani samotná dikce ustanovení § 4a liniového zákona nedovolovala žalovanému, aby Mezitímní rozhodnutí vydal, neboť výše náhrady za vyvlastnění ke dni jeho rozhodnutí nebyla jedinou spornou otázkou řízení.

15. **Třetím žalobním bodem žalobci napadají nedostatek aktivní legitimace ŘSD ČR (nyní v postavení osoby zúčastněné na řízení) k podání žádosti o vyvlastnění.**
16. ŘSD ČR podalo návrh na vydání Mezitímního rozhodnutí, ačkoli zákon stanoví, že návrh na vydání mezeitímního rozhodnutí může podat jen „oprávněný investor“. ŘSD ČR v příslušném seznamu „oprávněných investorů“ zcela nepochybně evidováno není. V rámci své argumentace správní orgán vytrhl ustanovení § 4a z celého kontextu liniového zákona, a odlišil žadatele o mezeitímní rozhodnutí dle § 4a a žadatele o mezeitímní rozhodnutí dle § 4c téhož zákona, k čemuž neuvedl žádný relevantní důvod, neboť na obě řízení „o mezeitímní rozhodnutí“ je třeba aplikovat, pokud se týká aktivní legitimace navrhovatele, totožné požadavky.
17. Jak vyplývá z žádosti o vyvlastnění, tato byla podána ve prospěch státu, avšak nikoliv jeho organizační složkou, ale ŘSD ČR. Uvedené způsobuje absenci aktivní legitimace ŘSD ČR ve věci, a to podle speciální procesní právní normy – zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vyvlastnění“), jenž obsahuje kogentní ustanovení o tom, že účastníkem řízení o vyvlastnění vlastnických práv k pozemku je jen vyvlastnitel a vyvlastňovaný. Má-li dle petitu žádosti přejít vlastnické právo na stát, musí stát jednat svojí organizační složkou, nikoliv od státu odlišnou státní organizací – ŘSD ČR. Uvedené vyplývá z kogentní definice vyvlastnitelů (§ 2 písm. c/ zákona o vyvlastnění).
18. Mezi zájmy organizace ŘSD ČR a zájmy státu (jako odlišné právnické osoby) nepanuje shoda, a to nejen ohledně skutečnosti, zda a které pozemky je třeba vyvlastnit v souvislosti s tím, bude-li dálnice budována podle původní projektové dokumentace, či podle dokumentace „přeprojektované“ - jak vyplývá ze závěrů rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, které se týká jiného pozemku žalobce a), konkrétně pozemku parc. č. ■■■, v kat. úz. ■■■, obec ■■■ (viz obsah rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 171/2020). Mezi zájmem státu a zájmem ŘSD ČR není – objektivně nahlíženo – ani shoda v tom, jaká náhrada za vyvlastnění má být vyvlastňovaným za pozemky nabízena a ve vyvlastňovacím řízení vyvlastnitelem poskytována. Stát je totiž subjektem práv a povinností, u něhož se prolíná zájem na získání předmětného pozemku žalobců do svého vlastnictví (a budovat silnice a dálnice) s ústavně formulovaným zájmem dodržovat právní předpisy, které si sám přijal, včetně mezinárodních smluv, jež ratifikoval a tvoří součást ústavního pořádku ve věcech vlastnických práv a vyvlastnění.
19. Oproti tomu ŘSD ČR v daném vyvlastňovacím řízení prosazuje konkrétní názor, že je třeba vyvlastňovacím rozhodnutím nepřiznat za vyvlastnění žádnou náhradu, což z ústavněprávního hlediska nemůže obstát – viz např. závěry uvedené v nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1904/14, dle nichž náhrada za vyvlastnění ve výši 1/10 tržní ceny je náhradou protiústavní. Žalobci k argumentaci žalovaného, že nakonec k rozhodnutí o náhradě přece jen dojde a že § 4a v odst. 5 a 7 liniového zákona stanoví právo vyvlastňovaných na tzv. zálohu na náhradu, je třeba uvést, že z judikatury ESLP a SD EU vyplývá, že vyvlastňovací řízení, které neukládá povinnost současně s vyvlastněním rozhodnout o náhradě a dalších souvisejících újmách, odporuje Úmluvě. Prosadilo-li tedy ŘSD ČR v daném řízení vydání Mezitímního rozhodnutí s tím, že vyvlastňovaným nebyla za vyvlastněný majetek rozhodnutím stanovena žádná, tím méně plná náhrada, je zřejmé, že takto ŘSD ČR jedná v rozporu se zájmem státu, jenž je garantem uzavřených mezinárodních dohod.

20. **Čtvrtým žalobním bodem žalobci napadali vady vyvlastňovacího řízení mající za následek nezákonné rozhodnutí o vyvlastnění – v níže popsanych dílčích skutečnostech spatřovali podjatost úřadu (žalovaného).**
21. Žalobci v prvé řadě (**dílčí žalobní bod 4.1.**) namítají podjatost úřadu, který rozhodnutí vydal. Tuto námitku vznesli a doložili ještě před vydáním Mezitímního rozhodnutí. Jak vyplývá z obsahu napadeného rozhodnutí, před jednáním byl [REDAKCE] seznámen s námitkou podjatosti, přesto však jednání proběhlo. O námitce podjatosti následně nebylo rozhodnuto ani do doby vydání napadeného Mezitímního rozhodnutí dne 10. 5. 2021, neboť teprve následující den, tj. dne 11. 5. 2021 bylo Ministerstvem dopravy rozhodnuto o námitce podjatosti ředitelky krajského úřadu a teprve dne 21. 5. 2021 bylo rozhodnuto ředitelkou úřadu o nepodjatosti zaměstnanců úřadu – odboru dopravy a silničního hospodářství a dalších zaměstnanců úřadu, kteří věc v průběhu řízení vyřizovali. Třeba poukázat na obsah vyvlastňovacího spisu, který byl vyvlastňovaným elektronicky zaslán, z něhož vyplývá, že jiné rozhodnutí o nepodjatosti rozhodujících úředníků - oprávněných úředních osob - vydáno nebylo. Přesto však [REDAKCE] aniž vyčkal, jak námitka podjatosti bude vyřešena, rozhodnutí vydal, tedy rozhodl dne 10. 5. 2021 jako podjatá úřední osoba, což samo o sobě způsobuje nezákonnost, pro niž je třeba Mezitímní rozhodnutí zrušit.
22. **Dílčím žalobním bodem 4.2.** žalobci dokreslují podjatost žalovaného s tím, že námitka podjatosti vznesená žalobci dne 6. 4. 2021 byla odůvodněna porušením principu nestrannosti úřadu při stanovení lhůt účastníkům řízení, a to v důsledku ovlivnění žalovaného zástupcem osoby zúčastněné na řízení ŘSD ČR, tedy společností Valbek, jednající panem [REDAKCE]. K uvedené námitce žalobci odkázali na obsah podání ze dne 6. 4. 2021 a připojený důkaz, z něhož se podává, že pan [REDAKCE] žalovaného nikoli „informoval“, jak jeho jednání interpretovalo ministerstvo ve svém rozhodnutí z 11. 5. 2021, ale přímo „ovlivnil“, a to tak, aby termín jednání byl nařízen na datum ŘSD ČR vyhovující.
23. Z chronologie údajů o datu zahájení řízení 2. 6. 2020 a data, na kdy bylo jednání nařízeno – 7. 4. 2021, vyplývá, že stanovené datum ústního jednání jednoznačně porušuje 60 denní zákonnou lhůtu pro tento úkon. Ministerstvo dopravy se ve svém rozhodnutí o nevykloučení ředitelky úřadu snažilo zlehčit důvodnost vznesené námítky podjatosti tím, že zákon o vyvlastnění preferuje dohodu účastníků řízení a že vyvlastniteli šlo při „informování“ úřadu právě o možnost uzavření dohody se žalobci. Při této argumentaci však ministerstvo nevycházelo ze zjištěného stavu věci, neboť se nezeptalo na stanovisko žalobců, tedy zda i oni s datem ústního jednání násobně prodlouženým mimo rámec zákonných lhůt souhlasili, či nikoliv. Pokud by tak ministerstvo učinilo, zjistilo by, že žalobci by s jakýmkoli prodlužováním vyvlastňovacího řízení nesouhlasili, neboť je mají od počátku za nezákonné a zahájení řízení i jeho nepřiměřenou délku považují za nátlak, ve snaze přinutit je k dohodě vyhovující zájmům ŘSD ČR.
24. Je přitom nemyslitelné, aby se v soudním sporném řízení některý z účastníků řízení domluvil bez vědomí druhé strany se soudcem o tom, že nebude nařízeno jednání v zákonné lhůtě.
25. **Dílčím žalobním bodem 4.3.** žalobci napadali skutečnost, že ve vyvlastňovacím řízení vykonával do února 2021 úkony nepříslušný majetkový odbor žalovaného. Z organizačního řádu žalovaného, jenž je veřejně dostupný na internetu, se totiž podává, že Krajský úřad Královéhradeckého kraje měl ke dni 2. 6. 2020 odbor územního plánování a stavebního řádu, jenž vykonává funkci stavebního úřadu; tomuto stavebnímu úřadu, kterému je a byla agenda vyvlastnění zákonem svěřena, ale nebyl spis v této věci po zahájení řízení přidělen. Až do února 2021 vykonával proto úkony v řízení nepříslušný majetkový odbor. Jak vyplývá ze spisu, namísto předání věci věcně příslušnému stavebnímu úřadu však v únoru 2021 došlo k organizační změně a předání věci Odboru dopravy a silničního hospodářství, kterému byla úzce svěřena jen taková agenda, aby pod ni spadala věc týkající se daného vyvlastňování žalobců, a jako úřední oprávněné osoby byli uvedeni [REDAKCE] a [REDAKCE].

26. **Dalším dílčím žalobním bodem, tj. dílčím žalobním bodem 4.4.,** žalobci dokreslovali podjatost žalovaného tím, že v žádosti o vydání Mezitímního rozhodnutí se vyvlastnitel nedomáhal vyvlastnění pozemku parc. č. 183, a to ani v části, neboť tento pozemek v návrhu na vydání Mezitímního rozhodnutí vůbec neuvedl; přesto žalovaný část pozemku parc. č. ■■■ vyvlastnil. Žalovaný tak nejenom aktivistickým způsobem, ale současně i v rozporu s § 45 odst. 1, 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), do výroku svého rozhodnutí uvedl jiná čísla pozemků, o jiných výměrách, než jaké údaje vtělil vyvlastnitel do svého návrhu na vydání Mezitímního rozhodnutí.
27. Podjatost žalovaného (nezákonné nadržování vyvlastniteli) **pod dílčím žalobním bodem 4.5.** žalobci spatřovali i v tom, že oba vyvlastnitelé (ŘSD ČR i GasNet, s. r. o.) jak ve fázi před zahájením vyvlastňovacího řízení, tak i v rámci samotného vyvlastňovacího řízení nepřipustně zastupovala společnost Valbek, s.r.o., jako „vinklár“.
28. Odkaz žalovaného na překonané rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2017, č. j. 7 As 335/2016-52, je nepřipadný, neboť toto rozhodnutí se vztahuje k právní úpravě platné a účinné před novelou zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), tj. před vložением ustanovení § 52d, provedenou zákonem č. 258/2017 Sb., účinným od 1. 9. 2017. Právě ustanovení § 52d zákona o advokacii sjednotilo dosavadní roztržštěnost procesních řádů včetně správního řádu, a to tak, že ve shodě s úpravou provedenou v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a ve shodě s § 2 zákona o advokacii vyloučilo možnost zastupování prováděnou „pokoutníky“, resp. „vinkláři“. Zastoupení ŘSD ČR společností Valbek, s.r.o. ve více procesních věcech (tj. ve 2 věcech vedených proti žalobcům a minimálně i v další věci vedené proti p. ■■■■■), stejně jako zastupování ŘSD ČR při vyhotovování a sjednávání kupních a jiných smluv, bylo žalobci tvrzeno a doloženo; přesto žalovaný s tímto nezákonným zmocněncem dále jednal, rozhodl a rozhodnutí mu doručil. Uvedený postup žalovaného v podobě nadržování zmocněnci ŘSD ČR je nezákonný.
29. **Konečně posledním dílčím žalobním bodem, tj. dílčím žalobním bodem 4.6.** žalobci namítali, že rozhodnutí o nevyvlastnění ředitelky úřadu bylo vydáno k tomu věcně nepřislušným úřadem – Ministerstvem dopravy, namísto Ministerstva pro místní rozvoj. Proto se jedná o rozhodnutí nicotné, a tudíž i nezákonné. Podle § 2e liniového zákona totiž platí: *(1) Příslušný k vedení územního řízení a řízení o vyvlastnění, jehož předmětem je stavba dopravní infrastruktury, je krajský úřad kraje, na jehož území se má stavba uskutečnit. Má-li se stavba dopravní infrastruktury uskutečnit na území hlavního města Prahy, je příslušným k vedení územního řízení a řízení o vyvlastnění, jehož předmětem je stavba dopravní infrastruktury, Magistrát hlavního města Prahy. (2) Má-li se stavba dopravní infrastruktury uskutečnit na území více krajů, povede řízení ten z úřadů podle odstavce 1, u kterého byla podána žádost. (3) Odvolacím správním orgánem a orgánem příslušným k vedení přezkumného řízení u rozhodnutí vydaných v řízeních podle odstavců 1 a 2 je a) u dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) a b) Ministerstvo dopravy, b) v ostatních případech Ministerstvo pro místní rozvoj.*
30. Z výše citovaného ustanovení liniového zákona je zřejmé, že o námitce podjatosti nemělo rozhodovat Ministerstvo dopravy, které je v dané věci odvolacím správním orgánem či orgánem, který má vést přezkumné řízení, ale Ministerstvo pro místní rozvoj, a to jako správní orgán nadřízený stavebním úřadům.
31. **Pátým žalobním bodem žalobci namítali, že s nimi jako vyvlastňovanými nebylo řádně jednáno o dobrovolném vyvlastnění.**
32. Žalobci uvedli, že s nimi bylo jednáno o směně jejich pozemků, avšak toto jednání nebylo nikterak zakončeno. Na poslední dopis žalobců – k vyúčtovací problematice – nebylo ŘSD ČR reagováno (viz dopis advokátky žalobců ze dne 26. 2. 2021 v reakci na dopis ■■■■■ z ŘSD ČR). Dle názoru žalobců z obsahu správního spisu plyne, že jednání o obsahu směně

smlouvy nebyla nikdy uzavřena a žalobci i v průběhu vyvlastňovacího řízení očekávali uzavření smlouvy, jejíž všechny podstatné náležitosti byly souhlasně projednány.

33. Žalovaný vydáním napadeného Mezitímního rozhodnutí zasáhl do dosud neuzavřeného kontraktačního procesu mezi vyvlastnitelem a žalobci, v rozporu s § 3 odst. 1 věta druhá zákona o vyvlastnění. Žalobci následně uvádějí další souvislosti, ze kterých dovozují, proč dle jejich názoru kontraktační proces nebyl dosud ukončen – mimo jiné opětovně uvádějí tvrzení výše specifikována jako žalobní bod č. 2.
34. **Šestým žalobním bodem žalobci napadají skutečnost, že Mezitímní rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno, neboť nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení o nuceném vyvlastnění.**
35. Žalobci ve svých námitkách proti vyvlastnění, na jejichž obsah odkazují a činí je součástí žaloby, poukazovali na četné chyby a zneužívající ujednání v návrzích smluv (smlouvy kupní i smlouvy o věcném břemenu), které jim byly zaslány jako nutná podmínka pro pokus o dobrovolné vyvlastnění. V souvislosti s těmito chybami a zneužívajícími ujednáními žalobci namítali a prokazovali, že návrhy obou smluv byly neplatné, a to jak relativně, tak i absolutně. K těmto námitkám neplatnosti se žalovaný nikterak nevyjádřil a z toho důvodu je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.
36. Z námitek dále plynou celkem tři dílčí žalobní body dále rozvádějící žalobní bod výše uvedený.
37. **Dílčím žalobním bodem 6.1. žalobci napadali skutečnost, že návrh kupní smlouvy (smlouva č. E-472/Ho) ze dne 5. 9. 2019, který jim byl doručen, byl absolutně neplatný.**
38. Předmětný návrh smlouvy totiž nevymezuje převáděné pozemky ani v souladu s jejich platným katastrálním označením na LV č. [REDAKCE] pro kat. úz. [REDAKCE] a ani v souladu s (údajně) zpracovanými geometrickými plány.
39. Geometrické oddělovací plány nebyly vyvlastňovaným nikdy doručeny a do jejich dispozice se dostaly jen neověřené, nezákonně pořízené fotokopie částí geometrických plánů uvedené v posudku [REDAKCE]. Jeden z pozemků, specifikovaný v kupní smlouvě parc. č. [REDAKCE] orná půda o výměře 744 m², není evidován jako vlastnictví žalobců. Řádnou specifikaci převáděných nemovitostí nelze zjistit ani z posudku [REDAKCE] ze dne 11. 5. 2019, č. [REDAKCE], na který smlouva odkazuje, neboť i tento posudek ve svých závěrech oceňuje neexistující pozemek parc. č. [REDAKCE], orná půda.
40. Právní jednání vyvlastnítele uvedené v kupní smlouvě, vztahující se k Předmětným pozemkům, je tak pro jejich nedostatečnou identifikaci a absenci připojených geometrických plánů, jakož i pro zjevnou vadnost v jejich označení (neexistující pozemek parc. č. [REDAKCE], orná půda), absolutně neplatné, konkrétně dle § 588 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“). V tomto případě je geometrický plán nezbytnou součástí listiny obsahující jednání týkající se převodu reálného dílu dosavadního pozemku jako samostatné věci, neboť zakreslení uvedené části na tomto plánu, potvrzeném střediskem geodézie, umožňuje též identifikovat pozemek jako samostatnou věc, která je předmětem právního úkonu. Geometrický plán musí být vždy součástí listiny o smlouvě týkající se převodu nemovitostí. Není-li geometrický plán spojen s vkladovou listinou, nesplňuje listina podle § 17 odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „katastrální zákon“), náležitosti listiny pro zápis do katastru nemovitostí.
41. Otázce nutnosti spojení geometrického plánu s listinou ve vkladovém řízení se v minulosti věnovaly rozsudky několika krajských soudů, které byly publikovány v odborné literatuře komentující předchozí právní úpravu i právní úpravu současnou, a lze je proto považovat i nadále za využitelné. Pokud netvoří listina a geometrický plán v okamžiku podání návrhu na vklad jeden celek, jedná se o neodstranitelný nedostatek a katastrálnímu úřadu nezbyvá než

návrh na vklad zamítnout (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 7. 2000, sp. zn. 30 Co 162/99, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 1998, sp. zn. 33 Ca 27/97). Chybějící geometrický plán nelze dodatečně (po podání návrhu na vklad) k věcné listině připojit, jelikož pro zápis vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí je rozhodující skutkový a právní stav ke dni jeho podání, nikoliv k datu jeho rozhodnutí (srov. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 5. 1997, sp. zn. 44 Ca 78/97). Tento geometrický plán však k návrhům kupních smluv připojen nebyl a uvedený nedostatek nemohl být ve smyslu shora uvedeného zhojen ani připojeným posudkem [REDACTED].

42. Třeba proto uzavřít, že ze strany vyvlastnítele jsou zaslané kupní smlouvy (jde obsahově o jednu kupní smlouvu, avšak zasílanou každému ze žalobců zvlášť – pozn. krajského soudu) neplatné jak pro neurčitost a nesrozumitelnost, tak i z důvodu, že neobsahují jako nutnou nedílnou součást geometrický plán (§ 567, § 48 katastrálního zákona.). Od jejich doručení tedy nemohla běžet zákonná lhůta pro přijetí návrhu ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění či ve smyslu liniového zákona.
43. Zároveň jde v případě smluv předkládaných ŘSD ČR o smlouvy adhézní ve smyslu § 1798 o. z., tyto tak obsahují pro žalobce znevýhodňující ustanovení, a to: ujednání čl. IV. bod 4.4 o nepřevzetí „ekologických závazků“ státem a o povinnosti žalobců k náhradě za jejich odstranění, ujednání čl. IV. bod 4.1 o povinném prohlášení žalobců, že na pozemcích nevážnou žádná práva či povinnosti se stanovenou sankcí za toto porušení vyplývající z práv na odpovědnosti za vady (pozn.: toto ujednání ŘSD ČR do návrhu vtělilo, ačkoli mu je nepochybně známo, že na pozemku parc. č. [REDACTED] v kat. úz. [REDACTED] byla v minulosti státem vybudována stavba vysokotlakého plynovodu, nyní ve vlastnictví společnosti GasNet, s. r. o.), ujednání čl. VI. bod 6.1.2, o povinnosti žalobců vyklidit pozemky ve stanovené lhůtě a o smluvní pokutě ve výši 0,5% denně za každý den prodlení s nesplněním této povinnosti, oproti tomu za nedodržení povinnosti ze strany vyvlastnítele zaplatit náhradu za vyvlastnění se žádná pokuta nesjednává – viz bod III. 3.3 smlouvy; ujednání o splatnosti kupní ceny ve lhůtě 60 dnů ode dne vyznění o vkladu vlastnického práva – viz bod III. 3.3 smlouvy, přičemž rozhodnutí o tom, zda a kdy bude návrh na vklad podán, je ponecháno jen na vůli ŘSD ČR.
44. Výše uvedená ustanovení uvedená v kupní smlouvě, jdoucí nad rámec ustanovení vyvlastňovacího zákona, jež žalobce jako slabší smluvní stranu znevýhodňují oproti postavení ŘSD ČR, způsobují neplatnost návrhu kupní smlouvy, čehož se žalobci tímto dovolávají.
45. **Dílčím žalobním bodem 6.2. žalobci napadají nesplnění podmínek ani pro nucené zatížení pozemku pro věcné břemeno – přeložku plynovodu, ve prospěch společnosti GasNet, s.r.o.** Žalobcům nebyl doručen řádný návrh smlouvy o zřízení věcného břemene s přesně specifikovaným umístněním a rozsahem věcného břemene. Návrh smlouvy vůbec neuvádí, jakým způsobem se dospělo k závěru, že navrhované omezení vlastnického práva žalobců přeložkou plynovodu činí 96 m (délková míra). Uvedený údaj o rozsahu vyvlastnění – 96 běžných metrů – je pak v absolutním rozporu s později doručeným posudkem [REDACTED] a s návrhem na vyvlastnění i s návrhem na vydání Mezitímního rozhodnutí, kde se uvádí vyvlastnění pro společnost GasNet, s. r. o. z pozemkové parcely č. [REDACTED] v rozsahu 271 m², z pozemkové parcely [REDACTED] v rozsahu 76 m², z pozemkové parcely č. [REDACTED] v rozsahu 99 m², celkem 446 m², aniž by bylo vysvětleno, jak se k uvedeným různým výměrám oproti smlouvě dospělo. V bodě 1 přílohy vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška), je stanoveno, kdy lze rozsah věcného břemene k části pozemku vymezit bez jeho vytyčení v terénu. Toto zjednodušení je možné pouze v případech, pokud lze rozsah určit (definovat) vzdáleností od zaměřeného liniového nebo bodového prvku, nebo prvku, jehož poloha v terénu je evidována v katastru nebo doložena kopií geodetické části dokumentace skutečného provedení stavby v rozsahu stanoveném bodem 16.2 písm. c) přílohy katastrální vyhlášky. Projektová dokumentace, na jejímž základě byl geometrický plán [REDACTED] č. [REDACTED] zpracován, tyto náležitosti nesplňuje. Žalobcům proto mělo být umožněno se

před uzavřením příslušné smlouvy seznámit s projektovanou částí zatížení příslušného pozemku v terénu, což však v této věci splněno nebylo; pokud by byli k plánovanému zatížení při ohledání pozvaní, s umístěním věcného břemene by rozhodně nesouhlasili s tím, že samotný stávající plynovod na pozemku umístěný, od něhož se má přeložka plynovodu realizovat, je stavbou bez řádného stavebního povolení a tuto stavbu plynovodu je třeba nejprve legalizovat. Geometrický plán [REDAKCE] č. [REDAKCE], zpracovaný při porušení práv vlastníků pozemku a bez zohlednění informací o nepovolené stavbě plynovodu, byl proto pořízen v rozporu se zákonem a podzákonným právním předpisem, a tedy je neplatný.

46. Nadto od doručení posudku [REDAKCE] ze dne 19. 5. 2020 do dne 2. 6. 2020 - podání žádosti o vyvlastnění – pak zjevně nemohla 90 či 60 denní lhůta ani uběhnout. Podání návrhu na vyvlastnění tak bylo učiněno předčasně, bez naplnění této zákonné podmínky.
47. **Dílčím žalobním bodem 6.3. žalobci napadali skutečnost, že jim byl zaslán s kupní smlouvou posudek [REDAKCE] ze dne 11. 5. 2019, č. [REDAKCE], tento posudek však nelze považovat za posudek znalecký ve smyslu zákona o znalcích a tlumočnících.**
48. Jakýkoli znalec pro daný obor – ekonomika, odvětví ceny a odhady, specializace nemovitosti – měl pro zápis do seznamu znalců splňovat podmínky i v období do 31. 12. 2020 dle § 4 zák. č. 36/67 Sb. ve spojení s Instrukcí Ministerstva spravedlnosti ČR – Příloha č. 10 k instrukci č. j. 26/2017-OJD-ORG/32, tj. podmínku magisterského vysokoškolského vzdělání ekonomického (popř. stavebního) směru, zároveň byla vyžadována 10letá odborná stavební praxe po ukončení vysokoškolského studia. Vysokoškolské kvalifikační předpoklady pro činnost znalce vyžadovaly i předchozí právní předpisy. Je otázkou, zda [REDAKCE] je skutečně zapsán jako znalec, neboť zjevně tyto (základní) kvalifikační podmínky nesplňuje.
49. Žalobci dále uvedli, že zjevná pochybení, která ze „znaleckého posudku“ na ocenění Předmětných pozemků vyplývají, neodpovídají údajné odbornosti „znalce“. Je třeba vzít v úvahu, že znalecký posudek do 31. 12. 2020 nebylo možno podat v elektronické formě. Tudiž i na jakékoli kopii znaleckého posudku by mělo být zřetelné, že je posudek znalcem podepsán, opatřen úřední pečeti a je svázán (§ 8 a § 13 zák. č. 36/67 Sb. a § 13 vyhl. č. 37/67 Sb.), což v posudku z 11. 5. 2019, č. [REDAKCE], absentuje. Dlužno dodat, že se nejedná o náhodné pochybení, ale o opakovanou vadu posudku, neboť i posudek pro p. [REDAKCE] na ocenění jím vlastněné nemovitosti není podepsán, opatřen úřední pečeti a není řádně svázán. Opakované pochybení znalce v těchto povinnostech je přestupkem ve smyslu § 25a odst. 1 písm. f/ zákona č. 36/67 Sb.
50. Nadto byl žalobcům zaslán s kupní smlouvou posudek [REDAKCE] ze dne 11. 5. 2019, č. [REDAKCE], který má dle zadání oceňovat pozemky parc. č. [REDAKCE] a [REDAKCE], avšak dle jeho závěrů (Tabulka č. 3 - stanovení obvyklé ceny pozemku) jsou oceněny pozemky parc. č. [REDAKCE]. Z fotokopii neověřených geometrických plánů, které jsou v posudku částečně uvedeny, vyplývá, že ze stávajících parcel mají být vyčleněny pozemky parc. č. [REDAKCE] a [REDAKCE]. Tato zmatečnost a neurčitost posudku jej činí obsahově nepoužitelným.
51. Žalobci dále poukázali na podjatost znalce a z toho plynoucí nezpůsobilost znaleckého posudku jako důkazu, na základě něhož by mohla být učiněna jakákoli skutková zjištění. Ve smyslu shora uváděných ustanovení podal [REDAKCE] „znalecký posudek“ ze dne 11. 5. 2019, č. [REDAKCE], jako znalec podjatý, tj. závislý na ŘSD ČR či společnosti Valbek, k jejichž zadání byl posudek zpracován. Jak je výslovně uvedeno v bodě 4. posudku, znalec při své „znalecké“ činnosti nevycházel jen z platných právních předpisů, jak mu ukládá zákon a znalecký slib, ale opíral se o „interní sdělení ŘSD, Příkazy ŘSD a další pokyny pro provedení ocenění“.

52. Porušení principu nestrannosti při znalecké činnosti [REDAKCE] vyplývá především z jeho ekonomické závislosti na ŘSD ČR, které mu zadává znalecké posudky buď přímo, anebo prostřednictvím společností provádějících na základě smlouvy tzv. inženýring při výstavbě silnic a dálnic pro ŘSD ČR, jako jsou společnosti Valbek, s.r.o., Pragoprojekt, a.s., popřípadě dalším.
53. Důsledkem shora popsané podjatosti znalce [REDAKCE] tedy je, že se znalec řídil instrukcemi ŘSD ČR a při ocenění se nezabýval tím, zdali jím stanovená cena je skutečně cenou tržní, jak ji ve smyslu judikatury ESLP vymezuje judikatura Ústavního soudu ČR v nálezech sp. zn. II. ÚS 1135/14 a sp. zn. I. ÚS 1904/14, které jsou závazné pro každého, tedy i ŘSD ČR, znalce [REDAKCE] i pro správní orgány – viz čl. 89 Ústavy. Ústavní soud ve shora zmíněném nálezu sp. zn. I. ÚS 1904/14 právní větou, která zní „V případě vyvlastňování pro potřebu výstavby silnic je v rozumném poměru k hodnotě majetku v zásadě pouze plná náhrada ve výši tržní ceny“, vymezil, že každý návrh kupní smlouvy musí být doprovázen znaleckým posudkem se stanovenou tržní cenou, tj. cenou, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění.
54. Důsledkem shora popsaných obsahových vad „znaleckého posudku“ a podjatosti znalce je, že posudek nelze použít. Vady spočívající ve vypracování posudku podjatým znalcem odstranit nelze.
55. **Konečně sedmým žalobním bodem žalobci napadají skutečnost, že žalovaný ve vyvlastňovacím řízení neprokázal veřejný zájem na vyvlastnění.** I tento žalobní bod je následně de facto rozčleněn do dvou dílčích částí.
56. V první dílčí části sedmého žalobního bodu (**dílčí žalobní bod 7.1.**) žalobci namítají ryze neprokázání veřejného zájmu na vyvlastnění Předmětných pozemků v průběhu vyvlastňovacího řízení (tento deficit se potom odráží v obsahu Mezitímního rozhodnutí).
57. Žalobci v námitkách proti vyvlastnění namítali, že vyvlastnitel v dané věci opírá návrh na vyvlastnění toliko o územní rozhodnutí, které Předmětné pozemky zahrnuje. Nikterak však nezdůvodňuje, proč pro předchozí úsek dálnice byla vypracována nová projektová dokumentace (patrně společností Pragoprojekt či Valbek), která posunuje kruhový objezd, na nějž obchvat [REDAKCE] navazuje, o několik metrů dál tak, aby nezasahoval na pozemek parc. č. [REDAKCE] ve vlastnictví žalobce a). Pokud by tak bylo v dalším řízení vedeném před Městským úřadem [REDAKCE], o vyvlastnění pozemku parc. č. [REDAKCE], prokázáno, že kruhový objezd bude situován jinde, je zřejmé, že na něj nemůže navazovat nová silnice [REDAKCE] obchvatu [REDAKCE] tak, jak je prezentováno vyvlastnitelem v daném řízení. Není tedy vůbec jisté, zda musí dojít k vyvlastnění všech Předmětných pozemků, jak je uvedeno v žádosti o vyvlastnění, popř. zda nepostačí, aby byly vyvlastněny v jiném rozsahu. Odkázali přitom na právní názor Nejvyššího správního soudu uvedený v jeho rozsudku ze dne 8. 10. 2020, sp. zn. 6 As 171/2020, konkrétně pod body 73. - 74.
58. Žalobci dále zdůraznili, že k uvedeným námitkám se vyvlastňovací úřad postavil tak, že výše uvedený rozsudek zkritizoval a uzavřel, že se jím řídit nebude, neboť výslovně uvedl, že „uvedený názor NSS považuje za nesprávný a nemající oporu v právu, kdy jeho akceptace by vedla k absurdním a v praxi neaplikovatelným postupům a situacím.“ Žalobci tak mají za to, že veřejný zájem na vyvlastnění Předmětných pozemků, stejně jako veřejný zájem na omezení vlastnického práva žalobců zřízením věcného břemene, proto prokázán nebyl.
59. **Dílčím žalobním bodem 7.2.** dále žalobci napadají skutečnost, že se žalovaný řádně nevypořádal s jejich námitkou, dle níž vyvlastněné pozemky ŘSD ČR používá k jiným účelům než stavbě dálnice, tj. k úhradě či zajištění svých dluhů vzniklých z pravomocných soudních rozhodnutí, anebo k jiným svým dosud nepřiznaným majetkovým zájmům v rámci probíhajících exekucí. Jak totiž vyplývá z katastru nemovitostí, každý pozemek, který je převeden do vlastnictví státu, s právem hospodaření ŘSD ČR, je okamžitě poté zatížen exekucí.

Takto byl exekučně zatížen i pozemek p. č. [REDAKCE] ve vlastnictví žalobce a), a to po dobu, kdy mu byl nezákonně vyvlastněn. Exekuce je vždy vedena nikoliv proti státu, ale proti ŘSD ČR (k tomu žalobci přiložili exekuční příkaz z roku 2014 JUDr. Jany Fojtové). Předmětem exekuce je vždy totožný exekuční titul o vyklizení pozemku v [REDAKCE], a též pro náklady nalézacího řízení a náklady exekuce. Takto jsou exekutorkou JUDr. Janou Fojtovou zatěžovány stovky či spíše tisíce pozemků státu, určených pro stavbu dálnic a silnic I. třídy.

60. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen stavební zákon“) v § 170 stanovuje, že vyvlastnění je přípustné jen k účelu vyvlastnění, tj. pro stavbu silnic a dálnic, nikoliv tedy k zajištění a realizaci dluhů vzniklých dle pravomocných soudních rozhodnutí, popřípadě ke zmaření práv vyvlastněných osob na navrácení vyvlastněného majetku způsobem, který je popsán výše. I z tohoto důvodu není veřejný zájem na vyvlastnění Předmětných pozemků dán.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

61. Žalovaný se k podané žalobě vyjádřil ve svém podání doručeném soudu dne 7. 6. 2021, ve kterém uvedl, že žaloba je nedůvodná a navrhl její zamítnutí v celém rozsahu.
62. Žalovaný v rámci své procesní obrany v zásadě zopakoval tvrzení, která jsou součástí Mezitímního rozhodnutí a kterými jsou vypořádávány zejména námitky uplatněné žalobci v průběhu vyvlastňovacího řízení.
63. Níže krajský soud shrnuje spíše argumentaci, která jde nad rámec obsahu Mezitímního rozhodnutí.
64. K prvnímu žalobnímu bodu žalovaný odkázal na dikci § 4a odst. 5 liniového zákona a zdůraznil, že účelem vyvlastňovacího řízení vskutku není, aby vyvlastňovaní obdrželi až extrémní majetkový prospěch z toho důvodu, že na jejich dosud zemědělsky užívaném pozemku má být provedena stavba, pro kterou je vyvlastňovací řízení vedeno, ale poskytnutí náhrady za nemovitost dle způsobu jejího stávajícího způsobu využití, což je samozřejmě zcela spravedlivé, neboť tato náhrada má kompenzovat újmu za ztrátu vlastnického práva k nemovitosti dle jejího stávajícího způsobu užívání a má např. vyvlastňovaným umožnit, aby si pořídili adekvátní nemovitost srovnatelných parametrů. V této souvislosti žalovaný odkázal rovněž na důvodovou zprávu k zákonu č. 405/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 184/2006 Sb. i liniový zákon.
65. Dle názoru žalovaného je tedy nutné si uvědomit, že majetkové poměry vyvlastňovaného se nemají vyvlastněním změnit, vyvlastněný by si měl teoreticky za poskytnutou náhradu opatřit obdobnou věc, jaká mu byla vyvlastněna.
66. Žalovaný se dále, nad rámec toho, co je uvedeno v Mezitímním rozhodnutí, vyjádřil k žalobnímu bodu č. 4, kterým žalobci namítali podjatost. Žalovaný zdůraznil, že podjatost úřední osoby nenastává v okamžiku, kdy ji namítne účastník řízení, jak dovozují žalobci. Podjatost úřední osoby nastává ex lege, při splnění zákonem stanovených podmínek, vydané usnesení o (ne)podjatosti má deklaratorní charakter. V nyní projednávané věci byla deklarována nepodjatost ředitelky žalovaného a ta následně rozhodla o nepodjatosti úřední osoby. Dle názoru žalovaného však o (ne)podjatosti zaměstnanců žalovaného jako celku mohlo rozhodnout již Ministerstvo dopravy. V takovém případě by nedošlo ani k časovému nesouladu mezi vydáním usnesení o nepodjatosti úřední osoby (pověřené) a vydáním Mezitímního rozhodnutí.
67. Stejně tak není rozhodující, který odbor v rámci organizačního členění žalovaného vede či vedl vyvlastňovací řízení, neboť směrem navenek vystupuje ve smyslu § 1 odst. 1 správního řádu žalovaný jako jeden správní orgán bez ohledu na jeho další vnitřní členění.

68. Žalobci dále zmiňují podjatost vyvlastňovacího úřadu (žalovaného), kterou spatřují v tom, že žalovaný opravil věcnou chybu v návrhu na vydání Mezitímního rozhodnutí a v rozporu s dispoziční zásadou rozhodl o vyvlastnění pozemku p. č. ■■■, o který vyvlastnitel nežádal, a to ani z části. Dále uvádějí, že žalovaný tak nejenom aktivistickým způsobem, ale současně i v rozporu s § 45 odst. 1, 2 správního řádu do výroku svého rozhodnutí uvedl jiná čísla pozemků, o jiných výměrách.
69. Pokud mají žalobci na mysli chybu v žádosti vydání o Mezitímního rozhodnutí ze dne 8. 1. 2021, kde v části „označení pozemků, jichž se vyvlastnění týká“ je u předmětu vyvlastnění, pozemku p. č. ■■■, jenž je oddělen geometrickým plánem č. ■■■ z pozemku p. č. ■ a potvrzeného dne 30. 1. 2018 Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm ■■■ pod č. j. ■■■ chybně uvedeno, že oddělení je z pozemku p. č. ■■■ tak žalovaný tuto chybu považuje za ryze formální, neboť k označení předmětu vyvlastnění zcela postačují další identifikační znaky, které přesně vymezují uvedený pozemek p. č. ■■■. Označení pozemku p. č. ■■■ je „pouze“ označení pozemku, ze kterého byl oddělen pozemek p. č. ■■■ který je předmětem žádosti. Na doplnění žalovaný uvedl, že § 45 odst. 1 a 2 správního řádu se týká postupu správního orgánu, pokud žádost, respektive podání, obsahuje podstatné vady s odkazem na § 37 odst. 2 správního řádu. Pro ryze formální (písařskou) chybu nebyla tedy ze strany žalovaného žádost o vydání mezitímního rozhodnutí vrácena vyvlastniteli, aby tím nevznikly nikomu zbytečné náklady a dotčené osoby byly co možná nejméně zatěžovány, viz § 6 odst. 2 věta druhá správního řádu.
70. Pokud jde o řádnost průběhu kontraktačního procesu, odkázal žalovaný zcela na obsah správního spisu.
71. Žalobci vyslovují názor, že v daném vyvlastňovacím řízení nebyl prokázán veřejný zájem na vyvlastnění, neboť je možné realizovat stavbu ■■■ obchvat“ jinde. Tak ostatně uzavřel i Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 6 As 171/2020 ze dne 8. 10. 2020, který je pro žalovaného závazný, neboť se jedná o případ uvedený v § 57 odst. 3 správního řádu (tj. jde o rozhodnutí soudu o předběžné otázce, neboť Nejvyšší správní soud rozhodoval ve věci vyvlastňovacího řízení sousedních pozemků, kde má být realizována stavba, na kterou právě navazuje další úsek, který byl předmětem žalovaného Mezitímního rozhodnutí – tj. pokud by bylo v souvisejícím vyvlastňovacím řízení prokázáno, že existuje alternativa, dle které lze stavbu realizovat, nenavazoval by jeden úsek stavby na další).
72. Žalovaný k tomuto primárně odkázal na str. 20 a násl. žalobou napadeného rozhodnutí, kde se této problematice podrobně věnuje. Zdůraznil, že správní orgány v postavení vyvlastňovacích úřadů nemají legální možnost posuzovat a rozhodovat o trase (umístění) liniové stavby. Dále, nezávisle na uvedeném, uvedl, že § 57 odst. 3 správního řádu pojednává o tom, že je správní orgán vázán rozhodnutím příslušného orgánu o předběžné otázce; toto ustanovení navazuje na § 54 odst. 6 s. ř. s. Není však zřejmé, co z výrokové části rozhodnutí Nejvyššího správního soudu žalovaný nerespektuje. Dle názoru žalovaného obecně zavazuje výrok, nikoliv odůvodnění soudního rozhodnutí, ještě navíc se vztahující k jinému správnímu řízení. Ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. obsahuje pravidlo, že právní názor vyplývající z rozsudku soudu je pro správní orgány závazný výhradně ve správním řízení, o kterém soud rozhodoval.
73. V dalších částech vyjádření žalovaný odkázal na obsah Mezitímního rozhodnutí.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

74. ŘSD ČR jako osoba zúčastněná na řízení (ve vyvlastňovacím řízení v postavení jednoho z vyvlastnitelů) podala rovněž vyjádření. Podáním doručeným krajskému soudu dne 17. 6. 2021 se vyjádřila k návrhu žalobců na přiznání odkladného účinku žalobě a dále podáním doručeným krajskému soudu dne 19. 7. 2021 se vyjádřila k věci samé.

75. V rámci vyjádření osoby zúčastněné na řízení k věci samé bylo touto uvedeno, že žaloba je nedůvodná a je na místě ji v celém rozsahu zamítnout.
76. ŘSD ČR rovněž odkazy na Mezitímní rozhodnutí žalovaného vypořádává, respektive vyvrací žalobní námitky žalobců. Rovněž shrnuje důvody, pro které má za to, že v nyní projednávané věci byly splněny podmínky pro zahájení vyvlastňovacího řízení a v tomto Předmětné pozemky žalobců vyvlastněny či zatíženy zřízením věcného břemene. Osoba zúčastněná na řízení dále vyjadřuje přesvědčení o tom, že veřejný zájem na vyvlastnění a zatížení Předmětných pozemků je dostatečně dán, a to již s ohledem na charakter stavby, která má být na Předmětných pozemcích realizována. V neposlední řadě osoba zúčastněná na řízení shrnuje, že byla aktivně legitimována k podání žádosti o zahájení vyvlastňovacího řízení a že v případně úředních osob žalovaného nelze hovořit o jejich podjatosti.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

77. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního s. ř. s., vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu věci ke dni vydání napadeného rozhodnutí dle § 75 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud uvádí, že věc projednal a rozhodl o ní bez nařízení jednání při splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobci i žalovaný s tímto postupem souhlasili konkludentně dle § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Důvodem pro zrušení žalobou napadeného Mezitímního rozhodnutí je však jeho nepřezkoumatelnost, jak je uvedeno níže, soud by tak rozhodoval bez nařízení jednání ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nehledě na vyjádření účastníků řízení.
78. **Krajský soud na samotný počátek právního hodnocení věci předesílá, že se bude primárně zabývat žalobní námitkou č. 7 – přesněji dílčím žalobním bodem 7.1. - tj. námitkou napadající Mezitímní rozhodnutí v tom smyslu, že v řízení jemu předcházejícím nebyl prokázán veřejný zájem na vyvlastnění (a zatížení) Předmětných pozemků.** Žalobci v této souvislosti odkazovali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020 – 66.
79. Posledně uváděním rozsudkem Nejvyššího správního soudu byl ke kasační stížnosti žalobce a) zrušen rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 6. 2020, č. j. 30 A 36/2020 – 144, a rozhodnutí správních orgánů obou stupňů týkající se vyvlastnění pozemku žalobce a) p. č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE], obci [REDAKCE], okrese [REDAKCE]. Na uvedený pozemek přitom mají nyní vyvlastňované (a zatěžované) pozemky přímo navazovat stran realizace daného záměru.
80. Žalobci tak v pořadí posledním žalobním bodem napadají skutečnost, že žalovaný nepostupoval v souladu s požadavky, které vytyčil Nejvyšší správní soud, a opětovně nedostatečně prokázal veřejný zájem na vyvlastnění (a zatížení) Předmětných pozemků.
81. Krajský soud v této souvislosti dospívá k závěru o tom, že požadavky Nejvyššího správního soudu nemířily ryze k otázce náležitého prokázání veřejného zájmu na vyvlastnění, ale komplexněji do požadavku na řádné prokázání a odůvodnění nejen veřejného zájmu ale i nezbytnosti vyvlastnění (v nyní posuzované věci i zatížení) Předmětných pozemků. Pokud žalovaný chtěl rozhodnout o vyvlastnění Předmětných pozemků (či omezení výkonu vlastnického práva k nim), musel zkoumat a dospět k závěru o prokázání nejen veřejného zájmu, ale i toho, že ony pozemky pro umístění a realizaci záměru skutečně navrhovatelé – vyvlastnitelé - potřebují v daném rozsahu ve veřejném zájmu (nepostačí pouhý odkaz na územní rozhodnutí).
82. Žalovaný i žalobci se spíše zabývali otázkou onoho veřejného zájmu, požadavek Nejvyššího správního soudu ve vztahu k vyvlastňovacím úřadům (obecně) je však obecnější a komplexnější.
83. Po vzoru Nejvyššího správního soudu lze obecně konstatovat, že vyvlastnění či nucené omezení vlastnického práva připouští čl. 11 odst. 4 Listiny pouze ve veřejném zájmu, na základě zákona

a za náhradu. Z čl. 4 odst. 4 Listiny pak lze dovodit též subsidiaritu vyvlastnění v ústavněprávní rovině. K tomu přistupují podmínky zákonné: proporcionalita, subsidiarita a soulad vyvlastnění s úkoly a cíli územního plánování (srov. § 3 až § 5 zákona o vyvlastnění).

84. Vyvlastnění představuje zcela zásadní zásah do vlastnických práv. Ústavní soud v nálezu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, uvedl, že „*vlastnické právo náleží svou povahou do kategorie základních práv a svobod jednotlivce (core-rights) a tvoří tedy jádro personální autonomie jednotlivce ve vztahu k veřejné moci (...) Ústavně konformní omezení vlastnického práva je proto možné pouze ve veřejném zájmu, na základě zákona a za náhradu, přičemž míra a rozsah omezení musí být proporcionální ve vztahu k cíli, který omezení sleduje, a prostředkům, jimiž je omezení dosahováno*“.
85. Vyvlastnění je institutem *ultima ratio*, tj. přichází v úvahu pouze tehdy, pokud neexistuje jiné východisko (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2008, č. j. 6 As 11/2007 – 77, č. 1582/2008 Sb. NSS nebo rozsudek ze dne 31. 10. 2014, č. j. 4 As 84/2014 – 43). V rozsudku ze dne 26. 7. 2017, č. j. 2 As 341/2016 – 41, Nejvyšší správní soud konstatoval, že obsah a rozsah vyvlastnění musí být přiměřený účelu, pro který se vyvlastňuje. Dále uvedl, že „*vyvlastnění je podstatným omezením práv vlastníka, a proto je nezbytné trvat na vysoké kvalitě podkladových materiálů v řízení o vyvlastnění, ze kterých musí být jednoznačně zřejmý vyvlastňovaný objekt, důvod vyvlastnění a prokázán veřejný zájem. Nelze připustit, aby došlo k omezení či zbavení vlastnických práv, vyskytnou-li se na základě předložených podkladů v řízení o vyvlastnění pochybnosti, zdali je to pro naplnění deklarovaného účelu vyvlastnění třeba, a tyto pochybnosti nebudou přesvědčivě vyvráceny*“.
86. Na povinnost šetřit podstatu a smysl vlastnického práva v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny upozornil Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 21/17, týkajícím se zákazu billboardů u dálnic a silnic I. třídy. Jak uvádí komentářová literatura, „*vyvlastnění se připouští v případech veřejného zájmu jen tehdy, nelze-li jeho účelu dosáhnout jinak. ... Jinými slovy, musí existovat rozumný (opodstatněný) vztah proporcionality mezi použitými prostředky a sledovanými cíli (usnesení IV. ÚS 333/04 a IV. ÚS 703/06), přičemž vztah proporcionality má nepochybně i svou časovou dimenzi - např. zajištění majetku nemůže trvat libovolně dlouho (usnesení I. ÚS 723/02)*“ (srov. Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol. Listina základních práv a svobod: komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, komentář k čl. 11).
87. V rozporu s požadavky plynoucími z výše uváděného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020 – 66) žalovaný dovozuje veřejný zájem na vyvlastnění zejména z existence územního rozhodnutí. Záměr (stavba) [REDAKCE] – obchvat“ byla umístěna územním rozhodnutím Městského úřadu [REDAKCE], č. j. [REDAKCE], které nabylo právní moci dne 29. 3. 2017 a dále změnou územního rozhodnutí, č. j. [REDAKCE], ze dne 26. 7. 2019, která nabyla právní moci dne 3. 9. 2019.
88. Výše uvedená argumentace žalovaného však je v tomto směru nedostatečná. Jak již shrnul Nejvyšší správní soud, pravomocné územní rozhodnutí je zásadně předpokladem pro zahájení vyvlastňovacího řízení, resp. jedním z podkladů pro rozhodnutí v něm (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2015, č. j. 7 As 105/2015 – 47, nebo ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 As 294/2016 – 29), nejedná se však o předpoklad jediný. Pro prokázání splnění podmínky veřejného zájmu jako nezbytného předpokladu vyvlastnění je územní rozhodnutí podmínkou nutnou, nikoli však samo o sobě postačující. Pouhá existence územního rozhodnutí tedy bez dalšího nepostačuje k učinění závěru o nezbytnosti vyvlastnění konkrétního pozemku.
89. Na to logicky navazuje s tím ruku v ruce jdoucí další požadavek, který musí vyvlastňovací úřad zkoumat, a to otázka nezbytnosti vyvlastnění jako takového či jeho rozsahu.
90. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že územní rozhodnutí je výsledkem územního řízení, které správní orgán v souladu s dispoziční zásadou zahájí k žádosti o vydání územního rozhodnutí a v rozsahu této žádosti posuzuje soulad záměru s cíli a úkoly územního plánování. Předmětem územního řízení je tedy pouze záměr v podobě, jak jej určil žadatel; není zde prostor pro

posouzení případných alternativ či variantních řešení, která žadatel nenavrl. Územní rozhodnutí tak stanoví, že umístění posuzované stavby ve schválené podobě je možné, nevylučuje však, že by bylo možno je povolit i v podobě jiné, třeba i z různých hledisek vhodnější. Ze samotné existence územního rozhodnutí tedy nelze dovodit naplnění podmínky subsidiarity, neboť neprokazuje, že je v daném případě vyvlastnění až poslední možností a je k němu přistoupeno až v situaci, kdy k vytčenému cíli nelze užít mírnější právní prostředky.

91. Ani existence pravomocného územního rozhodnutí tedy nezabývá vyvlastňovací úřad povinností posoudit, zda je možno účelu vyvlastnění dosáhnout jiným způsobem, bez dopadu do práv vyvlastňovaného a dalších osob, nebo s dopady menšími. Rozhodnutí o vyvlastnění tedy vyžaduje mnohem komplexnější posouzení, než pouhé konstatování existence územního rozhodnutí a z něj dovozený veřejný zájem. Vyvlastnění představuje kvalitativně výjimečný zásah do právní sféry osoby, která je na svém vlastnickém právu omezena či je ho dokonce zbavena proti své vůli mocenským zásahem orgánu státu. Správní orgán jako nositel veřejné moci jednostranně vnucuje svou vůli vyvlastňovanému, jehož vůle je zde nerozhodná (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003 – 125, č. 448/2005 Sb. NSS).
92. Ve vztahu k nezbytnosti vyvlastnění (a nuceného omezení) vlastnického práva žalobců žalovaný stroze argumentoval na závěru str. 34 Mezitímního rozhodnutí, kde uvedl: „*Vyvlastnění je přípustné jen v rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu stanoveného zvláštním zákonem. K výroku č. I – na celé ploše pozemků p.č. [redacted] a [redacted] má být těleso silnice [redacted] a na pozemcích p.č. [redacted] a [redacted] má být mostní objekt silnice [redacted] přes řeku [redacted]. K výroku č. II – rozsah záboru byl posouzen dle vyhotovených geometrických plánů, které přesně definují části pozemků nutné pro realizaci přeložky VTL plynovodu, označenou v projektové dokumentaci jako [redacted]. Přeložka VTL plynovodu DN 200 v km 0,170 – 0,580. Z těchto důvodů je rozsah vyvlastnění nezbytný k dosažení účelu stanoveného zvláštním zákonem.*“
93. **Krajský soud již na tomto místě předesílá, že Mezitímní rozhodnutí je v této části zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti, neboť žalovaný se dostatečně nevypořádal s problematikou veřejného zájmu na vyvlastnění (a nuceném omezení) vlastnického práva žalobců a stejně tak zcela argumentačně pominul důvody, které jej vedly k závěru o nezbytnosti vyvlastnění (a omezení) vlastnického práva k Předmětným pozemkům v rozsahu, jak je uvedeno ve výroci I. a II. Mezitímního rozhodnutí.**
94. Krajský soud v obecné a právně-teoretické rovině sdílí názory žalovaného, které plynou i z odborné literatury, konkrétně viz KUMPRECHT, Pavel. Soumrak výstavby dopravních staveb v Česku? *Stavební právo Bulletin*. 2020, č. 4, s. 70 – 78. V nyní posuzované věci je však zapotřebí respektovat skutkové odlišnosti, zejména tedy fakt, že ve vztahu k pozemku žalobce a), konkrétně p. č. [redacted] v katastrálním území [redacted], obci [redacted], okrese [redacted], existuje alternativní projekt realizace záměru (v podrobnostech krajský soud odkazuje na opakovaně uváděné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020 – 66).
95. Sami žalobci ve svých námitkách (podání ze dne 1. 4. 2021) zdůrazňují skutečnost, že vyvlastnění ve vztahu k výše uváděnému pozemku p. č. [redacted] bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno, v tuto chvíli tak není zřejmé, zda záměr skutečně povede přes uvedený pozemek, a tudíž není stejně tak a bez dalšího zřejmé, zda povede po Předmětných pozemcích, které navazují na pozemek p. č. [redacted], a pokud ano, tak v jakém rozsahu.
96. Žalovaný v Mezitímním rozhodnutí zcela rezignoval na vypořádání námítky žalobců vznesené v tom smyslu, proč pro předchozí úsek dálnice byla vypracována nová projektová dokumentace, která posunuje kruhový objezd, na nějž obchvat [redacted] navazuje, o několik metrů dál tak, aby nezasahoval na pozemek parc. č. [redacted] ve vlastnictví žalobce a).
97. Pokud by totiž bylo v dalším řízení vedeném před Městským úřadem [redacted] o vyvlastnění pozemku parc. č. [redacted], prokázáno, že kruhový objezd bude situován jinde, je zřejmé, že na

něj nemůže navazovat nová silnice [REDAKCE] obchvatu [REDAKCE] tak, jak je prezentováno vyvlastnitelem v daném řízení. Není tedy vůbec jisté, zda musí dojít k vyvlastnění všech Předmětných pozemků tak, jak je uvedeno v žádosti o vyvlastnění, popř. zda nepostačí, aby byly vyvlastněny v jiném rozsahu.

98. Výše uvedená skutková situace tedy sama o sobě klade na žalovaného větší požadavky stran vypořádání se s otázkou nezbytnosti (subsidiarity) vyvlastnění. V nastolené skutkové situaci tedy nepostačí pouhý odkaz na územní rozhodnutí (a geometrické plány), ale je zapotřebí zkoumat, hodnotit a argumentačně (či důkazně) podložit závěr o nezbytnosti vyvlastnění (a zatížení) Předmětných pozemků v nyní posuzovaném (a vyvlastniteli požadovaném) rozsahu.
99. Stejně tak je vyloučeno, aby nezbytnost vyvlastnění (a nuceného omezení) vlastnického práva žalobců byla dovozována odkazem na zpracované geometrické plány (které k žádosti o vyvlastnění rovněž předkládali vyvlastnitelé) – k tomu srov. odstavec č. 92 tohoto rozsudku.
100. Povinností vyvlastňovacího úřadu bylo a je zabývat se ve vyvlastňovacím řízení tím, zda bylo splněno prokázání podmínek pro vyvlastnění. To vše k žádosti vyvlastnitel, který má dle dikce § 18 odst. 2 písm. b) zákona o vyvlastnění povinnost doložit ke své žádosti splnění podmínek pro to, aby této mohlo být vyhověno, tj. má povinnost (ve svém zájmu) doložit splnění podmínek vyvlastnění (či nuceného omezení vlastnického práva) – tedy doložit, že je zapotřebí (nutné) vyvlastnit či omezit vlastnické právo v konkrétním rozsahu a proč. Touto žádostí se následně vyvlastňovací úřad musí zabývat a zjistit, zda bylo prokázání podmínek vyvlastnění v souladu se zákonnými požadavky splněno (k tomu srov. § 3 správního řádu) a tento svůj závěr následně logicky odůvodnit. Žalovaný ostatně mohl za tímto účelem (náležitě doložení nezbytnosti vyvlastnění v požadovaném rozsahu) vyzvat navrhovatele k doplnění žádosti.
101. Žalovaný v této souvislosti namítá, že není oprávněn (nemá zákonem danou pravomoc) posuzovat trasu (umístění a realizace) záměru. Při takovém tvrzení se však automaticky nabízí otázka, kdo by tedy posuzoval jednu ze základních podmínek vyvlastnění, tj. že je vyvlastňováno v nezbytném rozsahu? Optikou žalovaného by bylo nutno dospět k závěru, že zde není orgán oprávněný (povinný) zkoumat, zda se dle požadavků zákona vyvlastňuje (či nuceně omezuje vlastnické právo) v nezbytném rozsahu (ve veřejném zájmu). Takovému závěru nemůže krajský soud přisvědčit.
102. V daném případě, za daných skutkových souvislostí, však odpovědnost za prokázání podmínek vyvlastnění musí nést žalovaný. Jeho zákonem stanovenou povinností je zjistit skutkový stav v tom směru, zda jsou podmínky pro vyvlastnění (a nucené omezení vlastnického práva) splněny a následně argumentačně uvést na základě jakých podkladů a úvah ke svým závěrům dospěl. Za situace, kdy podmínky splněny budou, nabízí se žádosti o vyvlastnění či nucené omezení vlastnického práva vyhovět, v opačném případě však nikoli a je na místě žádost zamítnout.
103. Výše uvedené je zákonem stanoveným požadavkem, na jehož dodržení apeluje i Nejvyšší správní soud ve výše uváděném a citovaném rozhodnutí. Nejde tedy jen o otázku prokázání veřejného zájmu na realizaci záměru, ale rovněž zákonem stanovenou povinností žalovaného zabývat se rovněž rozsahem vyvlastnění (a nuceného omezení vlastnického práva).
104. Oběma těmito požadavkům v řízení, které předcházelo vydání Mezitímního rozhodnutí, nebylo dáno za dost a žalovaný ve vztahu k veřejnému zájmu pouze odkázal na existenci územního rozhodnutí, což není pro jeho závěry dostatečné (jak je již uvedeno shora) a ve vztahu k nezbytnosti rozsahu vyvlastnění a nuceného omezení vlastnického práva žalobců nepřezkoumatelným způsobem stroze konstatoval nutnost záboru v rozsahu, jak je uveden ve výrocích I. a II. Mezitímního rozhodnutí, a to bez dalšího (pomine-li krajský soud jednoduchý odkaz na geometrické plány).
105. S ohledem na výše uvedené krajský soud dospívá k závěru o tom, že Mezitímní rozhodnutí žalovaného je zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., což

je samo o sobě důvodem pro jeho zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

106. Krajský soud však k námitce žalobců nalezl rovněž vadu v rámci kontraktačního procesu, který předcházal zahájení řízení o vyvlastnění. Zmiňovaná vada způsobuje neřádnost onoho procesu v tom smyslu, že zde vůbec nebyly splněny zákonem stanovené podmínky pro zahájení vyvlastňovacího řízení a následně pro vyvlastnění (a zatížení) Předmětných pozemků žalobců (k tomu srov. níže).
107. **Dále proto krajský soud přikročil k vypořádání žalobních bodů č. 5 a č. 6, neboť tyto souladně směřují k otázce splnění předpokladů pro zahájení řízení o vyvlastnění a zatížení Předmětných pozemků žalobců. Pátým žalobním bodem žalobci namítali, že s nimi jako vyvlastňovanými nebylo řádně jednáno o dobrovolném vyvlastnění. Šestáým žalobním bodem žalobci napadají skutečnost, že Mezitímní rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno, neboť nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení o nuceném vyvlastnění (tento žalobní bod se sestával ze tří dílčích podbodů, jak jsou specifikovány výše v popisu žaloby).**
108. Krajský soud na tomto místě dospívá k závěru o důvodnosti rovněž jednoho z dílčích žalobních bodů, **konkrétně žalobního bodu 6.3.** týkajícího se řádnosti a zákonnosti pořízení znaleckých posudků oceňujících hodnotu Předmětných pozemků a jejich zatížení věcným břemenem pro účely kontraktačního procesu jako jednání o dobrovolném odkupu a sjednání zatížení Předmětných pozemků.
109. Dle názoru krajského soudu nesplňují znalecké posudky předložené žalobcům v rámci kontraktačního procesu před zahájením vyvlastňovacího řízení náležitosti znaleckého posudku stanovené zákonem, nejde tedy o znalecké posudky ve smyslu zákona, a tudíž nedošlo k řádnému průběhu kontraktačního procesu, jehož neúspěšné zakončení (strany se nedohodnou) nemohlo vést k zahájení vyvlastňovacího řízení.
110. Znalecký posudek č. [REDAKCE], oceňující části vyvlastňovaných pozemků, obsahuje doložku znalce tohoto znění: „Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. října 1998 č.j. Spr. 1996/98 pro základní obor ekonomika – odvětví ceny a odhady nemovitostí. Znalecký posudek byl zapsán pod poř. č. [REDAKCE] do znaleckého deníku. Znalečné a náhradu nákladů účtuji dokladem č. 261/2019.“
111. Znalecký posudek č. [REDAKCE], oceňující jednorázovou náhradu při zřízení věcného břemene – služebnosti, obsahuje doložku znalce tohoto znění: „Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. října 1998 č.j. Spr. 1996/98 pro základní obor ekonomika – odvětví ceny a odhady se specializací nemovitostí, zapsaný v seznamu znalců a tlumočnicků vedeném Krajským soudem v Hradci Králové. Znalecký posudek byl zapsán pod poř. č. [REDAKCE] znaleckého deníku. Znalečné a náhradu nákladů účtuji dokladem č. 28/2020.“
112. Objednatelem obou znaleckých posudků je společnost Valbek, spol. s r. o. dle pověření a plné moci udělené ŘSD ČR Hradec Králové. Objednatelem znaleckých posudků a jejich předkladatelem je tedy účastník navazujícího vyvlastňovacího řízení, konkrétně v něm v postavení žadatele.
113. Dle dikce § 127a o. s. ř. jestliže znalecký posudek předložený účastníkem řízení má všechny zákonem požadované náležitosti a obsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, postupuje se při provádění tohoto důkazu stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem. Soud umožní znalci, kterého některá ze stran požádala o znalecký posudek, nahlédnout do spisu nebo mu jinak umožní seznámit se s informacemi potřebnými pro vypracování znaleckého posudku.

114. Na výše citované znění o. s. ř. dávající znalecký posudek předložený účastníkem řízení do stejné úrovně se znaleckým posudkem zadaným soudem (správním orgánem), který do o. s. ř. zanesla jeho novelizace s účinností od 1. 9. 2011 (za podmínek výše citovaných), reagovala rovněž judikatura správních soudů, konkrétně pak rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 206/2014 – 48 (uveřejněný ve sbírce soudních rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 3283/2015 Sb.). Posledně uváděný rozsudek stanovil, že: „*Má-li posudek předložený účastníkem správního řízení náležitosti znaleckého posudku dle § 127a o. s. ř., postupuje se při jeho provádění stejně jako při provádění znaleckého posudku znalce ustanoveného správním orgánem podle § 56 správního řádu z roku 2004.*“
115. V nyní projednávané věci však předložené „znalecké posudky“ nebyly znaleckými posudky ve smyslu § 127a o. s. ř., respektive ve smyslu § 56 správního řádu. Krajský soud se proto dále zabýval otázkou, zda je nutné předložit pro účely kontraktačního procesu žalobcům znalecký posudek (vyvlastnitelem) v kvalitě znaleckého posudku, neboť v dané fázi nejde o správní řízení ve smyslu § 9 správního řádu, respektive ve smyslu části II. a III. správního řádu.
116. Krajský soud však dospívá k jednoznačnému závěru, že ano, a to s ohledem na dikci § 3b odst. 1 a 2 liniového zákona. Uváděné ustanovení explicitně vyžaduje znalecký posudek, který je podkladem pro navržení výše kupní ceny v návrhu kupní smlouvy pro účely kontraktačního procesu, který předchází zahájení vyvlastňovacího řízení.
117. Výše uvedené dokumenty však pro absenci doložky znalce v zákonem požadovaném znění nejsou znaleckými posudky, neboť nesplňují náležitosti znaleckých posudků a jde pouze o listiny, potažmo odborná vyjádření (která však samo o sobě jsou z pohledu důkazních prostředků rovněž „pouze“ listinným důkazem a nikoli znaleckým posudkem).
118. Žalobci tak mají pravdu, pokud tvrdí, že kontraktační proces neproběhl řádně, respektive v souladu se zákonem a z toho důvodu nemohlo – nemělo být zahájeno vyvlastňovací řízení k žádosti vyvlastnitelů (ŘSD ČR a GasNet s. r.o.).
119. Další dílčí tvrzení žalobců, proč předložené listiny nejsou znaleckými posudky, krajský soud dále zvláště nevypořádával, neboť již s ohledem na výše uvedené je zřejmé, že o znalecké posudky nejde.
120. Spíše pro žalobce na tomto místě krajský soud uvádí, že způsob, jakým mají být Předmětné nemovitosti oceněny, stanovuje zákon v dikci § 3b odst. 2 liniového zákona. Z tohoto plyne, že není možné Předmětné pozemky oceňovat jako pozemky stavební.
121. **Dílčí žalobní bod 6.1.** je naopak nedůvodný. Žalobci napadali skutečnost, že návrh kupní smlouvy (smlouva č. E-472/Ho) ze dne 5. 9. 2019, který jim byl doručen, byl absolutně neplatný. To z toho důvodu, že k návrhu kupní smlouvy nebyly připojeny geometrické plány vyznačující a oddělující části pozemků, které mají být předmětem jednání o dobrovolném vyvlastnění. Uvedená smlouva tak nebyla způsobilá zápisu do katastru nemovitostí a byla neurčitá a nesrozumitelná, neboť žalobcům nebylo jasné, o jakých částech jejich pozemků je konkrétně jednáno.
122. Na výše uvedeném nemůže dle žalobců nic změnit ani to, že geometrické plány byly přílohou znaleckého posudku oceňujícího oddělované části pro účely uzavření kupní smlouvy (znalecký posudek č. [REDAKCE]).
123. S výše uvedeným tvrzením krajský soud nesouhlasí. Kontraktační proces, který je předpokladem (v případě jeho neúspěšného dokončení) pro zahájení řízení o vyvlastnění, subsidiárně podléhá soukromoprávní úpravě kontraktačního jednání v o. z. K tomu srov. § 545 – § 588 o. z. a regulace relativních majetkových práv v části čtvrté o. z.
124. Na tomto místě by krajský soud spíše poopravil tvrzení žalobců, kteří se domnívají, že neurčitost a nesrozumitelnost právního jednání způsobuje jeho absolutní neplatnost. Uvedené neplatí od

nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., neboť dle jeho § 553 způsobuje nesrozumitelnost a (nebo) neurčitost právního jednání zdánlivost, to vše však za předpokladu, že obsah právního jednání není možné mezi stranami jednání zjistit ani výkladem. Absolutní neplatnost právního jednání je potom normována v dikci § 588 o. z. Zdánlivé je potom právní jednání, které nikdy nevzniklo, respektive nikdy právním jednáním nebylo a k tomuto se podle § 554 o. z. nepřihlíží. Absolutně neplatné právní jednání je právním jednáním ve smyslu § 545 o. z., avšak k jeho neplatnosti musí soud přihlídnout i bez návrhu.

125. Pokud jde o výkladová pravidla zakotvená v o. z. je pro posouzení nyní projednávané věci důležitá tzv. teorie důvěry ve smyslu § 556 o. z. , která je kompromisní výkladovou metodou mezi teorií vůle (dle níž je rozhodující pro posouzení právního jednání skutečná vůle stran bez ohledu na její projev) a teorií projevu vůle (dle které je rozhodující projev – zpravidla formálně zachycené jednání – a to na úkor vůle skutečné – v případě jejího nedostatečného projevu). Teorie důvěry vychází z teorie vůle – skutečné, reálné a to bez ohledu na její projev (zachycení vůle) za předpokladu, že obsah vůle jednajícího je druhé straně znám.
126. V nyní posuzované věci nešlo v případě kupní smlouvy č. E-472/Ho o zdánlivé právní jednání ve smyslu § 553 odst. 1 o. z., neboť předmět smlouvy – geometrickými plány oddělené části Předmětných pozemků - byl stranám kontraktačního procesu znám. Předmět kupní smlouvy byl žalobcům znám jednak z obsahu „znaleckého posudku“ č. [REDAKCE], jehož byly geometrické plány přílohou – s tímto se žalobci seznámili, jak plyne i z jejich tvrzení v žalobě. Skutečnost, že žalobcům, jako straně kontraktačního procesu a smlouvy byl znám předmět kupní smlouvy, plyne i z e-mailové korespondence s žalobcem a), který v této reaguje na zasílanou smlouvu a dále požaduje části Předmětných pozemků směnit – sám při komunikaci uvádí parc. č. částí pozemků oddělených dle geometrických plánů (předmět kupní a později směnné smlouvy), tj. parcelní čísla „nově vzniklých pozemků“ [k tomu srov. např. e-mail od žalobce a) ze dne 19. 8. 2019 na č. l. 106 správního spisu].
127. Žalobci mají pravdu v tom, že kupní smlouva, jejíž nedílnou součástí nejsou geometrické plány odděluující části Předmětných pozemků a vymezující de facto předmět koupě, není zapsatelná do katastru nemovitostí. Tato skutečnost však nezasahuje do veřejných subjektivních práv žalobců. Důsledkem uvedeného by bylo pouze to, že žalobci zůstanou i nadále vlastníky Předmětných nemovitostí v celém jejich rozsahu. Avšak s ohledem na výše uvedené by došlo k platnému – stran určitosti a srozumitelnosti – uzavření kupní smlouvy s předmětem koupě, který je stranám smlouvy bez dalšího obsahově znám – právě s ohledem na jejich dosavadní způsob jednání a komunikace.
128. Pro další kontraktační jednání se však nabízí, aby ŘSD ČR předkládalo kupní smlouvy včetně geometrických plánů k nim pevně připojených, neboť v opačném případě se vystavuje riziku toho, že převod vlastnického práva z titulu kupní smlouvy na ně jako nabyvatele nebude do katastru nemovitostí zapsán a z toho důvodu se nestanou vlastníky s ohledem na dikci § 1105 o. z.
129. Na výše uvedených závěrech nemůže nic změnit ani pochybení ve „znaleckém posudku“ č. [REDAKCE] ve kterém je vinou písařského pochybení chybně uveden pozemek parc. č. [REDAKCE], neboť správně je [REDAKCE] Z přiložených geometrických plánů je však bez dalšího zřejmé, o jaký pozemek se jedná.
130. Stejně tak není pravdou, jak tvrdí žalobci, že jim kupní smlouva byla předložena jako smlouva uzavíraná tzv. adhézním způsobem. Smlouvy uzavírané adhézním způsobem jsou upraveny v § 1789 o. z. tak, že jde o smlouvu, jejíž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejich pokynů, aniž slabší strana měla skutečnou příležitost obsah těchto základních podmínek ovlivnit.

131. Kupní smlouva byla vypracována a zaslána ŘSD ČR jako vyvlastnitelem, avšak tato byla zaslána k připomínkám či protinávrhům, jak ostatně plyne i z průvodního dopisu přiloženého k návrhu kupní smlouvy (č. l. 103 správního spisu). Žalobci k návrhu kupní smlouvy žádné věcné připomínky či protinávry nevznikli, na další ustanovení kupní smlouvy, ve kterých spatřují nerovnost ve vztahu k ŘSD ČR jako vyvlastniteli poukazují až nyní [k tomu srov. reakce žalobce a) na č. l. 104 správního spisu]. Žalobce a) ihned po zaslání návrhu kupní smlouvy navrhl celou věc řešit uzavřením smlouvy směnné – k tomu srov. jeho e-mail ze dne 19. 6. 2019 na č. l. 106 správního spisu.
132. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že kupní smlouva nebyla uzavírána jako smlouva adhézní, respektive tento závěr není možné s ohledem na dosavadní průběh kontraktačního jednání mezi stranami učinit.
133. Krajský soud dospívá rovněž k závěru o nedůvodnosti **díličního žalobního bodu 6.2.**
134. **Žalobci jím napadají nesplnění podmínek ani pro nucené zatížení pozemku pro věcné břemeno – přeložku plynovodu, ve prospěch společnosti GasNet, s. r. o.**
135. Tvrdí, že návrh smlouvy vůbec neuvádí, jakým způsobem se dospělo k závěru, že navrhované omezení vlastnického práva vyvlastňovaných přeložkou plynovodu činí 96 m (délková míra). Uvedený údaj o rozsahu vyvlastnění – 96 běžných metrů – je pak dle nich v absolutním rozporu s později doručeným posudkem [redacted] a s návrhem na vyvlastnění i s návrhem na vydání Mezitímního rozhodnutí, kde se uvádí vyvlastnění pro společnost GasNet z pozemkové parcely [redacted] v rozsahu 271 m², z pozemkové parcely [redacted] v rozsahu 76 m², z pozemkové parcely č. [redacted] v rozsahu 99 m², celkem 446 m². Žalobcům mělo být nadto umožněno se před uzavřením příslušné smlouvy seznámit s projektovanou částí zatížení příslušného pozemku v terénu, což však v této věci splněno nebylo.
136. Ve Smlouvě o zřízení věcného břemene je v části I bodě 2 uvedeno, že plynárenské zařízení VTL plynovodu DN 200, [redacted] Přeložka VTL plynovodu DN 200 v km 0,170-0,580, včetně jeho součástí, příslušenství a opěrných a vytyčovací bodů, bude uloženo v služebních pozemcích v celkové délce 96 metrů. To je údaj o celkové délce plynárenského zařízení. Naproti tomu údaj uvedený v geometrickém plánu č. [redacted] ze dne 25. 10. 2019, jenž je součástí „znaleckého posudku“ č. [redacted] ze dne 19. 5. 2020, jenž vypracoval pro vyvlastnitel 2) soudní znalec [redacted] (znalec je žalobci a v posudcích uveden s akademickým titulem „Bc.“, následně však doplnil své vzdělání a používá akademický titul „Ing.“, jak uvedl žalovaný v Mezitímním rozhodnutí, pozn. krajského soudu) činí 446 m², což určuje plochu uloženého plynárenského zařízení, včetně plochy ochranného pásma, přesně dle zmiňovaného energetického zákona. Mezi těmito údaji tak není žádný rozpor.
137. Stejně tak zde nebyl důvod pro vytyčení věcného břemene v terénu, neboť toto bylo zachyceno na geometrických plánech, které byly žalobcům známy.
138. V neposlední řadě žalobci namítají nedodržení zákonem stanovených lhůt pro dobrovolné jednání a zatížení Předmětných pozemků.
139. V Mezitímním rozhodnutí rekapituloval skutkové okolnosti v tomto směru žalovaný tak, že vyvlastnitel GasNet s. r. o. započal s žalobci jednání o uzavření smlouvy na zřízení věcného břemene – služebnosti inženýrské sítě [redacted] Přeložka VTL plynovodu DN 200 v km 0,170 - 0,580“, tím, že zaslal žalobcům, na adresy dle evidence katastru nemovitostí, dopisy s návrhem na uzavření smlouvy o zřízení služebnosti inženýrské sítě, spolu s návrhem příslušné smlouvy, kde náhrada byla stanovena dle § 3b odst. 3) liniového zákona. Tyto materiály převzala žalobkyně b) dne 2. 4. 2020. Žalobce a) zásilku nepřevzal.
140. Součástí nedoručené zásilky určené žalobci a) byly dle přílohy dopisu ze dne 27. 3. 2020: 5x návrh smlouvy o zřízení věcného břemene S 501, odpovědní obálka, plná moc a oznámení o

zpracování osobních údajů. Na závěr dopisu byl uveden text: „Bude-li to ve Vašich možnostech, prosím o zajištění podpisu druhého spoluvlastníka vaší manželky [REDAKCE]. Oba úředně ověřené podpisy musí být na výtisku ORIGINAL. Pokud tento požadavek není ve Vašich možnostech, prosím zašlete VŠECHNY Vámi podepsané smlouvy zpět.“. V zásilce, kterou si žalobkyně b) převzala dne 2. 4. 2020, byl v dopise ze dne 27. 3. 2020 text: „V návaznosti na výše uvedené informace jsme si dovolili zaslat Vašemu manželovi návrh příslušných smluv v počtu pěti vyhotovení. Ve smlouvě se cena sjednává ve výši 30.000,- Kč. Tato cena je tvořena dle § 3b odst. (3) zák. č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, v platném znění. Tato cena Vám bude ubražena v poměru k spoluvlastnickému podílu v termínu uvedeném ve smlouvě. Dovolujeme si Vám sdělit, že toto navýšení je umožněno pouze v případě dobrovolného uzavření smlouvy. Tento způsob doručení jsme zvolili vzhledem ke skutečnosti, že v případě smlouvy o služebnosti je bezpodmínečně nutné, aby podpisy všech spoluvlastníků byly na téže listině.“

141. Dle názoru žalovaného vyjádřeného v Mezitímním rozhodnutí vyvlastnitel Gasnet s. r. o. postupoval legitimně a ve shodě s dále uvedenými dvěma právními normami. Dle § 561 odst. 2 o. z.: „Jedná-li více osob, vyžadují se jejich projevy na téže listině při právním jednání, kterým se zřizuje nebo převádí věcné právo k nemovité věci, anebo kterým se takové právo mění nebo ruší.“ A dále ve shodě s vyhl. č. 357/2013 Sb., která v § 62 odst. 1 uvádí povinnost katastrálního úřadu zkoumat vlastnoruční podpisy na soukromé listině při řízení o povolení vkladu u podpisů, jenž nejsou úředně ověřeny, z čehož vyplývá, že pro snazší činnost katastrálních úřadů, je třeba opatřit podpis s úředním ověřením. V opačném případě jsou katastrální úřady nuceny podpisy na listinách zkoumat. Vzhledem k tomu, že pozemky p. č. [REDAKCE], p. č. [REDAKCE] a p. č. [REDAKCE] jsou ve spoluvlastnickém podílu, bylo zapotřebí opatřit úředně ověřené podpisy obou vlastníků, tedy žalobců na stejnopise „Smlouva o zřízení věcného břemene“. V obou dopisech navíc byly kontakty na vyvlastnitel GasNet s. r. o., konkrétně: adresa, dvě telefonní čísla a email, kde se mohl některý z žalobců případně domluvit na jiném, než na navrhovaném postupu ze strany vyvlastnitel GasNet s. r. o.
142. K výše uvedenému krajský soud dodává, že není možné účinnost doručení návrhu smlouvy žalobci a) odvozovat od doručení obsahově totožné zásilky žalobkyni b). V daném případě měl vyvlastnitel GasNet s. r. o. přistoupit k opětovnému doručení. Na druhou stranu žalobce a) netvrdí, že by se s obsahem návrhu neseznámil, což mohl právě v případě písemnosti prokazatelně doručené žalobkyni b). Obecně nahlíženo však žalobci a) nebyl návrh smlouvy o zřízení věcného břemene účinně (prokazatelně) doručen.
143. S výše uvedeným souvisí rovněž běh lhůt pro dobrovolné vyvlastnění (běh kontraktačního procesu), neboť v případě žalobce a) dle názoru krajského soudu nepočala lhůta ve smyslu § 3 odst. 6 liniového zákona.
144. Ve vztahu k žalobkyni b) byl návrh smlouvy doručen dne 2. 4. 2020 a žádost o vyvlastnění (zatížení) Předmětných pozemků byla u žalovaného vyvlastnitel (ŘSD ČR a GasNet s. r. o.) podána dne 2. 6. 2020 – tedy v poslední den lhůty dle § 3 odst. 6 liniového zákona. Ve vztahu k žalobkyni b) byl zákonem stanovený předpoklad pro zahájení vyvlastňovacího řízení (podmínka vyvlastnění spočívající v nemožnosti získat tato práva dohodou nebo jiným způsobem) splněn.
145. V případě žalobce a) nedošlo k řádnému doručení návrhu smlouvy o zřízení věcného břemene a mělo být přistoupeno k opětovnému doručení návrhu, neboť není možné odvozovat doručení návrhu žalobci a) od jeho doručení žalobkyni b), byť jde o manžele.
146. **Z výše uvedených spolu obsahově souvisejících žalobních bodů týkajících se kontraktačního procesu a jeho řádnosti, posledně krajský soud vypořádává žalobní bod č. 5.**
147. Žalobci v rámci posledně uvedeného žalobního bodu uvedli, že s nimi bylo jednáno o směně jejich pozemků, avšak toto jednání nebylo nikterak zakončeno. Na poslední dopis žalobců –

k vyúčtovací problematice – nebylo ŘSD ČR reagováno (viz dopis advokátky žalobců ze dne 26. 2. 2021 v reakci na dopis [REDAKCE] z ŘSD ČR). Dle názoru žalobců z obsahu správního spisu plyne, že jednání o směnné smlouvě nebyla nikdy uzavřena a žalobci, i v průběhu vyvlastňovacího řízení, očekávali uzavření smlouvy, jejíž všechny podstatné náležitosti byly souhlasně projednány.

148. Dle dikce § 3 liniového zákona je rozhodující pro počátek běhu lhůty 90 dnů dle § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění, po kterou má běžet kontraktační proces jako způsob „dobrovolného vyvlastnění“ jako předpoklad zahájení řízení o vyvlastnění, doručení návrhu smlouvy adresátům – žalobcům.
149. V nyní posuzované věci se však uplatní speciální úprava stanovená v dikci § 3 odst. 6 liniového zákona, dle které: *„Jde-li o práva potřebná pro uskutečnění stavby dopravní, vodní nebo energetické infrastruktury, je podmínka přípustnosti vyvlastnění spočívající v nemožnosti získat tato práva dobodou nebo jiným způsobem splněna, pokud byl vyvlastňovanému doručen návrh na uzavření smlouvy o získání práv ke pozemku nebo ke stavbě, která jsou předmětem vyvlastnění, a smlouva nebyla ve lhůtě 60 dnů ode dne doručení návrhu uzavřena, přestože se vyvlastnitel nejméně 30 dnů před podáním žádosti o vyvlastnění pokusil s vyvlastňovaným o návrhu smlouvy jednat.“*
150. Návrh kupní smlouvy byl žalobci a) doručen dne 3. 3. 2020 a žalobkyni b) byl návrh kupní smlouvy doručen dne 4. 3. 2020. Žádost o zahájení řízení o vyvlastnění byla žalovanému doručena dne 2. 6. 2020. Ze správního spisu nadto plyne, že komunikace o „dobrovolném vyvlastnění“ respektive uzavření kupní či směnné smlouvy na Předmětné pozemky probíhala již v roce 2019 a i dále po zahájení vyvlastňovacího řízení. Dle názoru krajského soudu tak bylo požadavkům v § 3 liniového zákona v kontextu nyní projednávané věci dáno za dost (a to i v případě aplikace dikce 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění a jeho 90 denní lhůty).
151. Na posledně uváděný dopis zástupkyně žalobců již žalovaným nebylo reagováno, to však již bylo po zahájení vyvlastňovacího řízení.
152. **K výše uvedeným žalobním bodům – body 6.1., 6.2. a 5** krajský soud na tomto místě dodává, že tyto jsou vypořádány spíše jen akademicky a obecně pro další vyvlastňovací řízení, neboť na tomto místě je nutné si uvědomit, že k návrhu smluv (kupní a směnné) nebyl předložen řádný znalecký posudek, jak pro účely kontraktačního procesu požaduje § 3b liniového zákona, existence řádného znaleckého posudku jako přílohy smluv je klíčovou náležitostí pro počátek běhu lhůt stanovených pro kontraktační proces a následně pro možnost zahájení vyvlastňovacího řízení [k tomu srov. § 3 liniového zákona ve spojení s § 5 odst. 1 a 2 písm. a) zákona o vyvlastnění].
153. **Je tedy na místě shrnout, že kontraktační proces, jehož řádnost (a neúspěšnost stran uzavření patřičných smluv) je předpokladem pro zahájení vyvlastňovacího řízení, proveden řádně nebyl a nebyly tudíž ani splněny předpoklady pro zahájení řízení o vyvlastnění a nuceném omezení vlastnického práva žalobců.**
154. Pokud jde o v pořadí **první žalobní bod**, k tomuto se krajský soud vyjádří až na samotném konci předmětného rozhodnutí a to s ohledem na ústavněprávní a procesní souvislosti s tím spojené.
155. **Druhým žalobním bodem žalobci napadají rozpor závěrů rozhodnutí s právní úpravou mezitímního rozhodnutí v dikci § 4a odst. 1 liniového zákona.**
156. Tvrdí, že v nyní projednávané věci nebyly naplněny podmínky § 4a liniového zákona, neboť nebyl vyřešen rozsah vyvlastnění, s žalobci nebylo řádně jednáno o dobrovolném vyvlastnění a nebyly naplněny podmínky samotného zahájení řízení o nuceném vyvlastnění.
157. Na tomto místě se krajský soud vyjádří pouze k problematice nejasného rozsahu vyvlastnění, neboť to, že se žalobci nebylo řádně jednáno o dobrovolném vyvlastnění, a tudíž nebyly splněny

podmínky pro zahájení řízení o vyvlastnění nuceném, je dále napadáno a rozvinuto v žalobních bodech č. 5 a 6 – k těmto se krajský soud podrobně vyjadřuje shora.

158. Žalobci tvrdí, že správní orgán (žalovaný) pochybil, pokud pominul, že v řízení řádně uplatnili nárok na rozšíření vyvlastnění na celé pozemky p. č. [REDACTED] a rozhodl i v rozporu s (pro něj závazným) právním názorem odvolacího správního orgánu, tj. v rozporu s rozhodnutím MD ČR ze dne 8. 3. 2021, č. j. Typ [REDACTED] [REDACTED] dle něhož žalovaní uplatnili nárok na vyvlastnění celého pozemku p. č. [REDACTED] řádným návrhem. V citovaném rozhodnutí odvolací orgán současně dovodil, že uplatnění nároku představuje překážku věci zahájené (litispendence), o němž je třeba v celém jeho rozsahu rozhodnout.
159. V rozporu s uvedeným názorem odvolacího správního orgánu tak žalovaný nerozhodl o celém uplatněném nároku žalobců na rozšíření vyvlastnění, neboť současně s návrhem na rozšíření vyvlastnění na celý pozemek p. č. [REDACTED] byl uplatněn i nárok na rozšíření vyvlastnění na celý pozemek p. č. [REDACTED], a napadeným rozhodnutím rozhodl pouze o cca 2/3 pozemku p. č. [REDACTED] a cca o 1/2 pozemku p. [REDACTED]. Zbylý předmět řízení vymezený nárokem na rozšíření vyvlastnění o další cca 1/3 pozemku p. č. [REDACTED] a cca 1/2 pozemku p. č. [REDACTED] zůstal rozhodnutím nevypořádán.
160. Krajský soud výše uvedená tvrzení žalobců nesdílí. Dikce § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění stanoví, že: „*Není-li možné pozemek, stavbu nebo jejich část, popřípadě právo odpovídající věcnému břemenu užívat bez vyvlastňovaného pozemku, stavby nebo jejich částí či věcného břemene buď vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, lze na ně rozšířit vyvlastnění, jestliže o to vyvlastňovaný požádá, i když není nezbytné k dosažení daného účelu.*“
161. Je pravdou, že žalobci vznesli nárok na rozšíření vyvlastnění, jak popisují shora, k tomuto návrhu se ale žalovaný řádně vyjádřil, konkrétně na stranách č. 9 – 11 Mezitímního rozhodnutí. Žalovaný dospěl k závěru, že uvedené pozemky nejsou zemědělsky užívané, dle druhu pozemku v katastru nemovitostí jde o trvalý travní porost a fakticky (dle přiloženého snímku v Mezitímním rozhodnutí) jde o zatravněný prostor se skupinami stromů mezi polem a řekou [REDACTED]. Žalobci nadto netvrdili a neprokázali konkrétní okolnosti dokládající zákonem požadovanou nemožnost nebo „nepřiměřené obtíže“ užívání nevyvlastňovaných částí pozemků v souladu s tím, jak to předvídá výše citované ustanovení zákona. Žalobci tak ve vyvlastňovacím řízení nikterak nekonkretizovali, jak má dojít v důsledku vyvlastnění (realizací stavby, pro kterou se vyvlastňuje) ke ztížení (znemožnění) hospodaření na uvedených pozemcích. Neuvedli ani, jak se na nich reálně hospodáří nyní.
162. Žalovaný se tak vypořádal s návrhem žalobců vzneseným ve smyslu § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění a dospěl k závěru, že zde podmínky předvídané uvedeným ustanovením splněny nejsou.
163. Na výše uvedeném nic nemění ani žalobci odkazované rozhodnutí MD ČR ze dne 8. 3. 2021, č. j. Typ [REDACTED] [REDACTED] řešící problematiku zahájení více vyvlastňovacích řízení ve vztahu k těmto pozemkům a s tím spojenou překážku litispendence. Žalovaný vyvlastnil jen části uvedených pozemků – jak plyne z výroku Mezitímního rozhodnutí, a to s odůvodněním, jak je nastíněno shora (ve zbytku krajský soud odkazuje na obsah Mezitímního rozhodnutí). Žalovaný tedy zcela vyčerpal předmět řízení a nyní posuzovaný žalobní bod žalobců je zcela nedůvodný.
164. **V pořadí třetím žalobním bodem žalobci napadají nedostatek aktivní legitimace ŘSD ČR (nyní v postavení osoby zúčastněné na řízení) k podání žádosti o vyvlastnění.**
165. V této souvislosti krajský soud nejprve konstatuje, že postavením ŘSD ČR se vyčerpávajícím způsobem zabýval již ve svém rozsudku ze dne 11. 6. 2020, č. j. 30 A 36/2020 – 144, a tyto závěry byly podpořeny a rozvedeny rovněž Nejvyšším správním soudem v jeho již opakovaně výše zmíněném rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020 – 66.

166. Spíše ve zkratce tedy krajský soud opakuje, že ŘSD ČR, v nynějším řízení jako osoba zúčastněná na řízení, je podle zřizovací listiny státní příspěvkovou organizací ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o majetku ČR, zřízenou původně rozhodnutím ministra dopravy a spojů ze dne 4. 12. 1996 podle § 31 a § 32 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky v ČR a obcí v ČR, a změněnou opatřením Ministerstva dopravy vydaným podle § 5 a § 20 zákona o majetku ČR, mezi jejíž úkoly patří mimo jiné: „zajišťovat veškeré činnosti pro přípravu a realizaci stavby včetně zatěžování a zcizování movitého a nemovitého majetku“ (čl. II bod 2 třetí odrážka zřizovací listiny).
167. V rozsudku č. j. 5 As 52/2016 – 39 vyslovil Nejvyšší správní soud, že osoba zúčastněná z pozice státní příspěvkové organizace nemá vlastní majetek, ale hospodář s majetkem ve vlastnictví státu. Podle Nejvyššího správního soudu může do rozsahu činností osoby zúčastněné spadat také provádění úkonů vyvlastnitel podle zákona o vyvlastnění, a to vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Pokud se účastní řízení o vyvlastnění, nemůže konkrétní majetek vyvlastnit do svého vlastnictví, ale pouze do vlastnictví státu. Pro úplnost lze uvést, že Ústavní soud usnesením ze dne 23. 8. 2016, sp. zn. II. ÚS 1767/16, odmítl ústavní stížnost proti citovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu.
168. Postavení osoby zúčastněné neodporuje definici vyvlastnitel ve smyslu § 2 písm. c) zákona o vyvlastnění. Pokud totiž může jako vyvlastnitel uzavřít smlouvu o získání práv k pozemku nebo ke stavbě potřebných pro uskutečnění účelu vyvlastnění ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění, není důvod, aby v dalším kroku (v případě, že se nepodaří smlouvu uzavřít) nemohla nadále jako vyvlastnitel vystupovat (to znamená, že do řízení by na místo vyvlastnitel musel vstoupit jiný subjekt). Výsledkem vyvlastňovacího řízení, ve kterém na pozici vyvlastnitel vystupuje osoba zúčastněná, tedy je, že vlastnické právo přechází na Českou republiku s právem hospodaření pro osobu zúčastněnou.
169. Nejvyšší správní soud dospěl shodně s krajským soudem k závěru, že osoba zúčastněná v řízení o vyvlastnění nevystupuje jako organizační složka státu, nýbrž jako státní příspěvková organizace jednající svým jménem, ovšem na účet státu.
170. Žalobci dále sporovali, že ŘSD ČR není oprávněným investorem ve smyslu § 4c liniového zákona, nemohlo tedy podat návrh na vydání Mezitímního rozhodnutí. V tomto směru krajský soud sdílí správné závěry žalovaného, a totiž, že nyní projednávaná věc spadá a byla jím vedena a rozhodována dle dikce § 4a liniového zákona. Dikce § 4c liniového zákona dopadá na jiné situace, tj. situace, kdy subjekt v postavení oprávněného investora společně s žádostí o vydání rozhodnutí podle stavebního zákona (umístění či povolení stavby) může podat na příslušný stavební úřad k vedení řízení podle stavebního zákona žádost o vydání mezitímního rozhodnutí podle § 4a liniového zákona. Dikce § 4c liniového zákona tak rozšiřuje aplikační dopad § 4a liniového zákona na další okruh oblastí, konkrétně jde o možnost jeho aplikace v územním nebo stavebním řízení stavebním úřadem za zákonem stanovených podmínek. Uvedené však není nyní projednávaným případem.
171. Konečně žalobci tvrdili taktéž střet zájmů mezi osobou zúčastněnou na řízení (ŘSD ČR) a Českou republikou. Podle nich mezi nimi není shoda na tom, zda a které pozemky vyvlastnit a jakou náhradu za ně poskytnout. K obdobnému tvrzení vznesenému již v řízení vedeném před zdejší soudem pod sp. zn. 30 A 36/2020 se vyjadřoval Nejvyšší správní soud (odstavec č. 40 jeho rozsudku ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020 – 144), kde uvedl, že žalobce a) tehdy uvedené tvrzení ničím nepodložil a vzhledem ke všemu, co již bylo k problematice aktivní legitimace ŘSD ČR vyřčeno, nemá uvedené tvrzení žádný vliv na závěr o postavení ŘSD ČR jako vyvlastnitel.
172. K posledně uvedenému závěru dospívá krajský soud i nyní. Problematiku aktivní legitimace ŘSD ČR považuje krajský soud za již zcela vyčerpanou. Na jeho závěrech nemůže nic měnit ani tvrzení o střetu zájmů mezi ŘSD ČR a Českou republikou. K tomu uváděná tvrzení žalobců

považuje krajský soud spíše za zmatečná. Žalobci se spíše opětovně vracejí k problematice ústavnosti díkce § 4a liniového zákona – k tomu se krajský soud vyjádří ještě níže.

173. Krajský soud nesdílí názor žalobců, kteří spatřují střet zájmů v tom, že ŘSD ČR prosadilo (dle jejich slov) vyvlastnění jejich pozemků, a to podle právní úpravy, která je v rozporu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána. ŘSD ČR tak dle názoru žalobců jedná v rozporu se zájmem České republiky, která je garantem uzavřených mezinárodních dohod.
174. Dle názoru krajského soudu Česká republika splnila své mezinárodní závazky právě tím, že přijala danou právní úpravu. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem a tam stanovenou regulací. Předmětná právní úprava byla přijata Parlamentem České republiky, Česká republika je tedy autorem právní úpravy, podle které ŘSD ČR postupovalo. Ad absurdum by tvrzení žalobců mohlo vést k závěru, že Parlament České republiky jednal v rozporu se zájmy státu, když uvedenou právní úpravu přijal.
175. Výše uvedenou argumentaci žalobců tak krajský soud považuje za nedůvodnou a problematiku aktivní legitimace ŘSD ČR s ohledem na vše výše uvedené snad již za definitivně vyčerpanou.
176. **V pořadí čtvrtou žalobní námitkou žalobci namítali podjatost žalovaného s tím, že tuto následně spatřovali v dílčích okolnostech, které krajský soud shrnul do celkem šesti dílčích žalobních podbodů, jak jsou ostatně specifikovány výše v popisu obsahu žaloby.**
177. Žalobci s odkazem na časovou osu uvedli, že námitku podjatosti vznesli před vydáním Mezitímního rozhodnutí dne 10. 5. 2021 a teprve následující den 11. 5. 2021 bylo Ministerstvem dopravy rozhodnuto o námitce podjatosti ředitelky krajského úřadu a následně dne 21. 5. 2021 bylo rozhodnuto ředitelkou úřadu o nepodjatosti zaměstnanců úřadu – odboru dopravy a silničního hospodářství a dalších zaměstnanců úřadu, kteří věc v průběhu řízení vyřizovali, včetně [REDAKCE] a [REDAKCE], který rozhodnutí podepsal. Žalobci tedy namítali, že [REDAKCE], aniž vyčkal, jak námitka podjatosti bude vyřešena, rozhodnutí vydal, tedy rozhodl dne 10. 5. 2021 jako podjatá úřední osoba, což samo o sobě způsobuje nezákonnost, pro niž je třeba mezitímní rozhodnutí zrušit (dílčí žalobní bod 4.1.).
178. Krajský soud si je v této souvislosti vědom rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2004, č. j. 7 A 192/2000 – 76, dle kterého: „*Vznesení námítky podjatosti způsobuje, že v řízení o věci samé nesmí být pracovníkem správního orgánu, proti němuž byla námitka podjatosti vznesena, činěny žádné úkony, vyjma úkonů neodkladných. Má-li mít procesní rozhodnutí o tom, zda je pracovník správního orgánu vyloučen, smysl, musí předcházet rozhodnutí o věci samé. Je-li tedy námitka podjatosti vznesena, je pracovník, jemuž jinak projednání a rozhodnutí ve věci přísluší, povinen vyčkat až do rozhodnutí o vznesené námitce. Rozhodovat o této námitce dodatečně zákon neumožňuje.*“
179. Nicméně k tomuto v nastalé situaci dodává, že podjatost je objektivní stav a rozhodnutí o (ne)podjatosti úřední osoby (zaměstnanců úřadu) je rozhodnutím tento stav deklarující. Pokud tedy úřední osoba po vznesení námítky podjatosti dále ve věci jednala, a dokonce vydala rozhodnutí, činila tak veškeré tyto úkony s rizikem toho, že konečné rozhodnutí bude následně zrušeno pouze s ohledem na skutečnost, že byla vyslovena podjatost oné úřední osoby.
180. Podjatost úřední osoby však následně deklarována nebyla. Je zřejmé, že procesně opatrnější variantou by bylo vyčkat rozhodnutí o vznesené námitce podjatosti – uvedené vyžaduje jak zákon, tak výše citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu, v nyní posuzované situaci je tak možné konstatovat procesní pochybení úřední osoby, avšak s tím, že toto nezasáhlo do veřejných subjektivních práv žalobců. A to právě s ohledem na to, že o vznesené námitce podjatosti bylo následně rozhodnuto negativním způsobem. **Dílčí žalobní námitku č. 4. 1.** tak krajský soud považuje za nedůvodnou.

181. **Dílčí žalobní námitkou 4. 2.** žalobci konstatovali podjatost žalovaného spočívající v tom, že mezi ním a zástupcem vyvlastnitelů (ŘSD ČR a GasNet s. r. o.) probíhalo jednání ohledně termínu jednání (vhodného data) a to tak, že k tomuto navíc došlo až po zákonem stanovené lhůtě pro nařízení jednání.
182. K výše uvedenému krajský soud pouze konstatuje, že ona lhůta stanovená k nařízení jednání ve věci je lhůtou procesní. V nyní projednávané věci nadto dodržena nebyla, neboť delší dobu probíhal kontraktační proces mezi žalobci a vyvlastniteli. Dobrovolnému, respektive smluvnímu vyřešení věci je i zákonem dáována přednost, pokud tedy probíhalo smluvní vyjednávání (ohledně kupních či směnných smluv) ve vztahu k Předmětným pozemkům, je v pořádku, že ona lhůta dodržena nebyla. S ohledem na to, že jde o procesní lhůtu (tedy lhůtu bez přímých důsledků do právní sféry žalobců), nespatřuje krajský soud v jejím nedodržení možnost zásahu do veřejných subjektivních práv žalobců i za situace, kdy by kontraktační proces řádně – po lhůtě – neprobíhal.
183. Ostatně samotné zrušení napadeného rozhodnutí s ohledem na nedodržení procesní lhůty v procesu jemu předcházejícímu je bez hlubšího významu pro všechny zainteresované.
184. Stejně tak krajský soud nespatřuje podjatost žalovaného v tom, že jednal o termínu nařízení jednání s vyvlastniteli, respektive jejich zástupcem. Stejně tak žalobci se mohli stran vhodnosti termínu (žádosti o jeho odročení) na žalovaného obrátit. Rovněž dílčí žalobní námitka 4.2. je tedy nedůvodná.
185. **Dílčím žalobním bodem 4.3.** žalobci napadali skutečnost, že ve vyvlastňovacím řízení vykonával do února 2021 úkony nepříslušný majetkový odbor žalovaného. Z organizačního řádu žalovaného, jenž je veřejně dostupný na internetu, se totiž podává, že Krajský úřad Královéhradeckého kraje měl ke dni 2. 6. 2020 odbor územního plánování a stavebního řádu, jenž vykonává funkci stavebního úřadu; tomuto stavebnímu úřadu, kterému je a byla agenda vyvlastnění zákonem svěřena, ale nebyl spis v této věci po zahájení řízení přidělen. Až do února 2021 vykonával proto úkony v řízení nepříslušný majetkový odbor. Jak vyplývá ze spisu, namísto předání věci věcně příslušnému stavebnímu úřadu však v únoru 2021 došlo k organizační změně a předání věci odboru dopravy a silničního hospodářství, kterému byla úzce svěřena jen taková agenda, aby pod ni spadala věc týkající se daného vyvlastňování žalobců, a jako úřední oprávněné osoby byli uvedeni [REDAKCE] a [REDAKCE].
186. Rovněž posledně výše uvedená dílčí žalobní námitka je nedůvodná. Orgánem pověřeným zákonem k vedení vyvlastňovacího řízení je žalovaný jako krajský úřad. Jeho vnitřní organizace a členění není rozhodující a de facto nepůsobí vně – ve vztahu k adresátům vrchnostenské veřejné správy stále vystupuje Krajský úřad Královéhradeckého kraje. Pravomocí, příslušností (v procesním slova smyslu) a působností (v hmotněprávním slova smyslu) je nadán správní orgán jako celek, tedy krajský úřad. Dílčí žalobní námitka 4. 3. je taktéž nedůvodná.
187. **Dalším dílčím žalobním bodem, tj. dílčím žalobním bodem 4.4.,** žalobci dokreslovali podjatost žalovaného tím, že v žádosti o vydání Mezitímního rozhodnutí se vyvlastnitel nedomáhal vyvlastnění pozemku parc. č. [REDAKCE] a to ani v části, neboť tento pozemek v návrhu na vydání Mezitímního rozhodnutí vůbec neuvedl; přesto vyvlastňovací úřad část pozemku parc. č. [REDAKCE] vyvlastnil. Vyvlastňovací úřad tak nejenom aktivistickým způsobem, ale současně i v rozporu s § 45 odst. 1, 2 správního řádu do výroku svého rozhodnutí uvedl jiná čísla pozemků, o jiných výměrách, než jaké údaje vtělil vyvlastnitel do svého návrhu na vydání Mezitímního rozhodnutí.
188. Krajský soud v tomto směru souladně se žalovaným a jeho procesní obranou uvádí, že pozemek p. č. [REDAKCE] byl předmětem žádosti o vydání Mezitímního rozhodnutí ze dne 8. 1. 2021, a to konkrétně pro vyvlastnitel (společnost GasNet), na kterém došlo k omezení vlastnického práva SJM žalobců formou zřízení věcného břemene (služebnosti), dle které jsou spoluvlastníci

pozemku povinni strpět realizaci a umístění přeložky VTI plynovodu na pozemcích (p. č. ■■■ p. č. ■■■ a p. č. ■■■), v plošném rozsahu dle geometrického plánu č. ■■■ potvrzeného dne 4. 11. 2019 Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm ■■■ pod č. j. ■■■. Ve výrocích Mezitímního rozhodnutí nejsou uvedeny výměry, ale vždy je odkazováno na geometrické plány, kterými je výměra určena, a takto jsou geometrické plány schváleny.

189. Pokud mají žalobci na mysli chybu v žádosti o vydání Mezitímního rozhodnutí ze dne 8. 1. 2021, kde v části „označení pozemků, jichž se vyvlastnění týká“ je u předmětu vyvlastnění, pozemku p. č. ■■■, jenž je oddělen geometrickým plánem č. ■■■ z pozemku p. č. ■■■ a potvrzeného dne 30. 1. 2018 Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrálním pracovištěm ■■■ pod č. j. ■■■ chybně uvedeno, že oddělení je z pozemku p. č. ■■■, tak krajský soud shodně se žalovaným tuto chybu považuje za ryze formální, neboť k označení předmětu vyvlastnění zcela postačují další identifikační znaky, které přesně vymezují uvedený pozemek p. č. ■■■. Označení pozemku p. č. ■■■ je „pouze“ označení pozemku, ze kterého byl oddělen pozemek p. č. ■■■, který je předmětem žádosti.
190. Podjatost žalovaného (nezákonné nadržování vyvlastniteli) **pod dílčím žalobním bodem 4.5.** žalobci spatřovali i v tom, že oba vyvlastnitelé jak ve fázi před zahájením vyvlastňovacího řízení, tak i v rámci samotného vyvlastňovacího řízení, nepřipustně zastupovala společnost Valbek, s.r.o., jako „vinklář“.
191. Uvedli, že odkaz úřadu na překonané rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2017, č. j. 7 As 335/2016-52, je nepřipadný, neboť toto rozhodnutí se vztahuje k právní úpravě platné a účinné před novelou zákona o advokacii, tj. před vložení ustanovení § 52d, provedenou zákonem č. 258/2017 Sb., účinným od 1. 9. 2017. Právě ustanovení § 52d zákona o advokacii sjednotilo dosavadní roztržštěnost procesních řádů včetně správního řádu, a to tak, že ve shodě s úpravou provedenou v o. s. ř. a ve shodě s § 2 zákona o advokacii vyloučilo možnost zastupování prováděnou „pokoutníky“, resp. „vinkláři“ (viz i rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2642/2013). Zastoupení ŘSD ČR společností Valbek, s.r.o. ve více procesních věcech (tj. ve 2 věcech vedených proti žalobcům a minimálně i v další věci vedené proti p. ■■■), stejně jako zastupování ŘSD ČR při vyhotovování a sjednávání kupních a jiných smluv, bylo žalobci tvrzeno a doloženo; přesto úřad s tímto nezákonným zmocněncem dále jednal, rozhodl a rozhodnutí mu doručil. Uvedený postup úřadu v podobě nadržování zmocněnci ŘSD ČR je dle žalobců nezákonný.
192. Uvedený žalobní bod je taktéž nedůvodný. V této souvislosti krajský soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2017, č. j. 7 As 335/2016 – 52. Tvrzení, že společnost Valbek, s. r. o. zastupovala osobu zúčastněnou na řízení (ŘSD ČR) i druhého z vyvlastnitelů (GasNet, s. r. o.) i v jiných správních řízeních, není z hlediska platnosti zastoupení v nynějším řízení relevantní. Správní řád ostatně neobsahuje úpravu podobnou té v § 35 odst. 6 s. ř. s. a § 27 odst. 2 o. s. ř., která by správním orgánům dávala pravomoc zastoupení nepřipustit proto, že zmocněnec zastupuje účastníka řízení v různých věcech opětovně.
193. Na uvedeném nic nemění ani odkaz na novelizovanou právní úpravu zákona o advokacii, jak je uvedena výše, neboť tato upravuje delikt ní odpovědnost a sankci za jednání subjektu nespádajícího pod definici § 2 odst. 1 zákona o advokacii v rozporu s požadavky uváděného zákona, tj. delikt ní odpovědnost oněch vinklářů za poskytování právních služeb bez splnění patřičných a zákonem stanovených podmínek. Posledně uváděný dílčí žalobní bod je taktéž nedůvodný.
194. **Konečně posledním dílčím žalobním bodem, tj. dílčím žalobním bodem 4.6.** žalobci namítali, že rozhodnutí o nevyložení ředitelky úřadu bylo vydáno k tomu věcně nepřislušným úřadem – Ministerstvem dopravy, namísto Ministerstva pro místní rozvoj. Proto se jedná o rozhodnutí nicotné, a tudíž i nezákonné. Podle § 2e zákona č. 416/2009 Sb., ve znění pozdějších

novel, liniového zákona, totiž platí: (1) Příslušný k vedení územního řízení a řízení o vyvlastnění, jehož předmětem je stavba dopravní infrastruktury, je krajský úřad kraje, na jehož území se má stavba uskutečnit. Má-li se stavba dopravní infrastruktury uskutečnit na území hlavního města Prahy, je příslušným k vedení územního řízení a řízení o vyvlastnění, jehož předmětem je stavba dopravní infrastruktury, Magistrát hlavního města Prahy. (2) Má-li se stavba dopravní infrastruktury uskutečnit na území více krajů, povede řízení ten z úřadů podle odstavce 1, u kterého byla podána žádost. (3) Odvolacím správním orgánem a orgánem příslušným k vedení přezkumného řízení u rozhodnutí vydaných v řízeních podle odstavců 1 a 2 je a) u dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) a b) Ministerstvo dopravy, b) v ostatních případech Ministerstvo pro místní rozvoj.

195. Z výše citovaného ustanovení liniového zákona je dle názoru žalobců zřejmé, že o námitce podjatosti nemělo rozhodovat Ministerstvo dopravy, které je v dané věci o vyvlastnění odvolacím správním orgánem či orgánem, který má vést přezkumné řízení, ale Ministerstvo pro místní rozvoj, a to jako správní orgán nadřízený stavebním úřadům.
196. Výše nastíněný výklad žalobců je mylný. Z dikce odstavce 3 výše citovaného ustanovení jednoznačně plyne, že ve věcech dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) a b) liniového zákona rozhoduje jako nadřízený orgán Ministerstvo dopravy. V dikci § 1 odst. 1 písm. a) liniového zákona se dopravní infrastrukturou rozumí stavby dálnic nebo silnic I. třídy nebo stavby s nimi související – což je případ nyní projednávané věci.
197. Ministerstvo dopravy je tedy nadřízeným správním orgánem i v procesních rozhodnutích a rozhodnutích upravujících vedení řízení či právě pro rozhodnutí o vznesené námitce podjatosti, neboť typově se nacházíme v řízení spadajícím do § 1 odst. 2 písm. a) liniového zákona, a tudíž do dikce § 2e odst. 3 písm. a) liniového zákona.
198. Ministerstvo pro místní rozvoj je potom nadřízeným správním orgánem v ostatních případech dle § 2e odst. 3 písm. b) liniového zákona, tj. v případech dále spadajících do působnosti liniového zákona podle § 1 odst. 2 písm. c) a d), odst. 3, 4, 5 a 6 liniového zákona. Rovněž poslední dílčí žalobní námitka 4.6. je nedůvodná.
199. **Dílčím žalobním bodem 7.2.,** jak je specifikován výše, žalobci argumentovali rovněž za účelem přiznání odkladného účinku jejich žalobě. O této jejich žádosti bylo rozhodnuto usnesením zdejšího soudu ze dne 24. 6. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 127, tak, že žalobě přiznán odkladný účinek nebyl. Uvedený dílčí žalobní bod je rovněž nedůvodný a ve vztahu k jeho vypořádání krajský soud opětovně odkazuje na to, co již uvedl ve svém posledně uvedeném usnesení.
200. Žalobci poukazují na nebezpečí nevratné újmy hrozící v souvislosti s exekucí, která hrozí všem pozemkům, jež se do vlastnictví státu, s právem hospodaření ŘSD ČR, dostanou. V této souvislosti žalobci soudu doložili listiny – vyrozumění o zahájení exekuce ze dne 28. 7. 2014, sp. zn. EX 00318/14, a s tím související výpis z katastru nemovitostí (č. l. 58 – 59 soudního spisu). Krajský soud neshledává nebezpečí exekučního zatížení předmětných pozemků. Z listin, které žalobci dokládají k exekučnímu titulu (rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 19. 9. 2013, č. j. 21 C 12/2013 – 56), plyne, že pověření k vedení exekuce JUDr. Janou Fojtovou ve prospěch oprávněného proti povinnému ŘSD ČR se má týkat vyklizení konkrétních nemovitostí a jejich předání oprávněnému. Součástí vymáhaného plnění jsou i náklady oprávněného a náklady exekuce (které mají být teprve stanoveny příkazem k úhradě nákladů exekuce). Vztahování povinnosti vyklizení se z logiky věci na Předmětné pozemky z výše uvedeného titulu vztahovat nemůže. Stejně tak je vyloučené, aby Předmětné pozemky sloužily ke zpeněžení za účelem uhrazení nákladů exekuce (a řízení jí předcházejícího), jak je uvedena shora, a to s ohledem na případný nepoměr takových částek. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva ve věci Vaskrsić proti Slovinsku ze dne 25. 4. 2017, stížnost č. 31371/12, plyne požadavek přiměřenosti a subsidiarity při exekučním vymáhání plnění prodejem nemovitostí.

To vždy s ohledem na výši pohledávky a případné jiné možnosti „postihu“ – docílení sledovaného účelu.

201. Spíše nad rámec výše uvedeného krajský soud doplňuje, že nenařizoval jednání za účelem provedení důkazu žalobcem doloženými listinami, jak jsou specifikovány v předchozím odstavci. To vše proto, že důvodem zrušení Mezitímního rozhodnutí je jeho nepřezkoumatelnost, jak je již rozebrána výše – k tomu srov. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Pouze s odkazem na uvedenou vadu mohlo být Mezitímní rozhodnutí žalovaného bez dalšího zrušeno. Krajský soud však přistoupil (zejména z důvodu procesní ekonomie, ale i dikce § 2 odst. 4 liniového zákona) k vypořádání všech dalších žalobních bodů.
202. **Na samotný závěr považuje krajský soud za nutné vyjádřit se k prvnímu žalobnímu bodu. Tímto žalobce napadá ústavnost právní úpravy vyvlastňovacího řízení, jehož výsledkem je vydání mezitímního rozhodnutí, konkrétně tedy dikci § 4a liniového zákona.**
203. Krajský soud si je vědom toho, že v uvedené věci je u Ústavního soudu podán návrh na zrušení této části liniového zákona, řízení je vedeno konkrétně pod sp. zn. Pl. ÚS 39/18. Jde o návrh skupiny senátorů, který žalobci rovněž k žalobě doložili.
204. V uvedené věci se tak primárně nabízelo předmětné řízení přerušit s odkazem na dikci § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a vyčkat rozhodnutí Ústavního soudu, u kterého již byl podán návrh na zrušení aplikované části liniového zákona. Krajský soud však k tomuto kroku nepřistoupil, a to s ohledem na nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí.
205. Krajský soud se domnívá, že pro ochranu veřejných subjektivních práv žalobců bylo v dané věci efektivnější věc projednat a rozhodnout – bez nároku krajského soudu vyjadřovat se nyní k otázce ústavnosti aplikované právní úpravy – neboť Mezitímní rozhodnutí je zatíženo vadou nezákonnosti, pro kterou je nutné ono rozhodnutí bez dalšího zrušit. I pokud by krajský soud vyčkával na rozhodnutí Ústavního soudu, výsledek předmětného řízení by byl stále stejný, jen časově (dle názoru krajského soudu zbytečně) odložený. Pokud by Ústavní soud shledal neústavnost aplikovaného ustanovení liniového zákona a toto zrušil, byl by to důvod pro zrušení nyní přezkoumávaného rozhodnutí. Pokud by však protiústavnost aplikovaného ustanovení liniového zákona Ústavní soud neshledal, krajský soud by stejně tak Mezitímní rozhodnutí zrušil, a to s ohledem na vše výše uvedené.

VI. Závěr

206. V dalším řízení je tak na žalovaném znovu a řádně provést kontraktační proces tak, aby k návrhu kupní smlouvy a smlouvy o zřízení věcného břemene – služebnosti - v rámci kontraktačního procesu byly předloženy řádné a v souladu se zákonem stanovenými požadavky zpracované znalecké posudky, jak obecně vyžaduje § 3b liniového zákona. Požadavky na znalecké posudky byly původně kladeny zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, nyní již nově zejména zákonem č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, ve znění pozdějších předpisů. Je však zapotřebí i zohlednit procesní specifickou danou dikcí § 127a o. s. ř., který je ve smyslu již výše uváděné judikatury Nejvyššího správního soudu aplikovatelný i na znalecké posudky dle § 56 správního řádu.
207. Po uplynutí lhůty určené k vedení kontraktačního procesu dle § 3 liniového zákona je možné opětovně k původní žádosti vyvlastnitelů vést vyvlastňovací řízení.
208. Řádnost a zákonnost znaleckých posudků je nezbytnou součástí nejen kontraktačního procesu, ale rovněž řízení o náhradě za vyvlastnění (či zatížení) Předmětných pozemků (k tomu srov. § 20 zákona o vyvlastnění).

209. V dalším řízení o vyvlastnění (a zatížení) Předmětných pozemků, bude dále nutné vypořádat se s nezbytností rozsahu, tedy subsidiaritou vyvlastnění a zatížení Předmětných pozemků ve veřejném zájmu v intencích všeho k tomu již výše uvedeného. Bez dalšího tedy nepostačí pouhý odkaz na existenci a obsah územního rozhodnutí. V této souvislosti krajský soud odkazuje na odstavce 78 – 106 tohoto rozsudku.
210. Žalovaný v Mezitímním rozhodnutí zcela rezignoval na vypořádání námítky žalobců vznesené v tom smyslu, proč pro předchozí úsek dálnice byla vypracována nová projektová dokumentace, která posunuje kruhový objezd, na nějž obchvat [REDAKCE] navazuje, o několik metrů dál tak, aby nezasahoval na pozemek parc. č. [REDAKCE] ve vlastnictví žalobce a). Vyvlastnění k poslední uváděnému pozemku však bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020 – 66.
211. Krajský soud tedy znovu opakuje a zdůrazňuje, že výše uvedená skutková situace tedy sama o sobě klade na žalovaného větší požadavky stran vypořádání se s otázkou nezbytnosti (subsidiarity) vyvlastnění. V nastolené skutkové situaci tedy nepostačí pouhý odkaz na územní rozhodnutí (a geometrické plány), ale je zapotřebí zkoumat, hodnotit a argumentačně (a důkazně) podložit závěr o nezbytnosti vyvlastnění (a zatížení) Předmětných pozemků v nyní posuzovaném rozsahu.
212. Stejně tak je vyloučeno, aby nezbytnost vyvlastnění (a nuceného omezení) vlastnického práva žalobců byla dovozována odkazem na zpracované geometrické plány (které k žádosti o vyvlastnění rovněž předkládali vyvlastnitelé).
213. Povinností žalovaného je se v opětovně vedeném vyvlastňovacím řízení zabývat tím, zda bylo splněno prokázání podmínek pro vyvlastnění. To vše k žádosti vyvlastnitelů (vyvlastnitelů), který má dle dikce § 18 odst. 2 písm. b) zákona o vyvlastnění doložit ke své žádosti splnění podmínek pro to, aby této mohlo být vyhověno, tj. má povinnost (ve svém zájmu) doložit splnění podmínek vyvlastnění (či nuceného omezení vlastnického práva) – tedy doložit, že je zapotřebí (nutné) vyvlastnit či omezit vlastnické právo v konkrétním rozsahu a proč. Touto žádostí se následně vyvlastňovací úřad (žalovaný) musí zabývat a zjistit, zda bylo prokázání podmínek vyvlastnění v souladu se zákonnými požadavky splněno (k tomu srov. § 3 správního řádu) a tento svůj závěr následně logicky odůvodnit.
214. S ohledem na skutečnost, že je u Ústavního soudu projednávána ústavnost § 4a liniového zákona, se krajský soud domnívá, že je rovněž vhodné opětovně hodnotit, zda v případě vyvlastňovacího řízení nezvolit cestu klasického (dvouinstančního) vyvlastňovacího řízení. Tato skutečnost je však plně v dikci vyvlastnitelů, na jejichž vůli je obsah (či jeho případná změna) jimi podané žádosti o zahájení vyvlastňovacího řízení.

VII. Náhrada nákladů řízení

215. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že procesně plně úspěšní žalobci mají proti žalovanému nárok na náhradu nákladů řízení v celkové výši 14 228 Kč. Náklady řízení tvoří 2x soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, tj. celkem 6 000 Kč. Náhradu za zaplacený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 2 x 1 000 Kč soud nepřiznal, neboť tomuto návrhu nebylo krajským soudem vyhověno (k tomu srov. usnesení krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 6. 2021, č. j. 30 A 42/2021 – 127). Náhradu nákladů řízení tvoří dále odměna advokáta dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (3 100 Kč za jeden úkon právní služby) ve výši 6 200 Kč (tj. za dva úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby). Dále náhradu nákladů řízení představuje paušální náhrada hotových výdajů zástupce žalobce ve výši 2 x 300 Kč dle ustanovení § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. za celkem tři účelně vynaložené výdaje zástupce žalobce, tj. 600 Kč. Náklady soudního řízení dále představuje 21 % DPH z odměny a náhrad při základu daně 6 800 v celkové výši 1 428 Kč. Náhrada nákladů řízení tedy celkově činí částku

14 228 Kč. Výše uvedenou částku je žalovaný povinen zaplatit žalobcům v souladu s § 64 s. ř. s. a § 149 odst. 1 o. s. ř. k rukám zástupce žalobců.

216. O náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s., jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku. ŘSD ČR jako osoba zúčastněná na řízení požadovala náhradu nákladů řízení ve svém podání (vyjádření k žalobě) ze dne 19. 7. 2021. Krajský soud však neshledal žádnou z podmínek pro jejich přiznání ve smyslu posledně uváděného ustanovení s. ř. s.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 21. července 2021

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu